

ಸಂಚಿಕೆ

೧೭

ಜುಲೈ, ೨೦೧೮

ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿ

ಬೃಂದಾವನ ಕನ್ನಡ ಕೂಟ, ನ್ಯೂಜೆರ್ಸಿಯ ದ್ವೈಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ

ಅಭಿಮಾನಿ ತಂಡದ ನುಡಿ	೦೧	ಮಹಿಳಾ ವಾಣಿ	೧೧
ಧರ್ಮವಾಣಿ	೦೩	ಹಿನ್ನೋಟ	೧೨
ಪಕ್ಷಿನೋಟ	೦೫	ಆರೋಗ್ಯ ವಾಣಿ	೧೩
ಸವಿ ನೆನಪು	೦೭	ಅನುಭವ	೧೪
ಸಂವಾದ	೦೯	ಕಿಶೋರವಾಣಿ	೧೬

ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗದಿಂದ.....

ಮುಂಜಾನೆಯ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿ, ಸಂಜೆಯ ತಂಪುಗಳಿಗೆ ಸವಿಯುತ್ತಿರುವ, ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿಯ ಸಮಸ್ತ ಓದುಗರಿಗೆ ತಂಪು ಹಾರೈಕೆಗಳು.

ಬೇಸಿಗೆ ಅಂದ ಕೂಡಲೇ ನೆನಪಾಗುವುದು ನಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮ ಕೊನೆಯ ದಿನದ ಸಂತೋಷ. ಇನ್ನೂ ನೆನಪಿದೆ, ಯಾವ ಸಿನೆಮಾ ನೋಡಬೇಕೆಂಬ ಚರ್ಚೆ, ಅಜ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ತಯಾರಿ, ಆಡಲು ಎಣಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಆಟಗಳು. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ಸದ್ಯ ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳು ಓದಲು ಬಯ್ಯಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಮಾಧಾನ. ತಿನ್ನಲು ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್, ನೆಲಗಡಲೆ, ಖಾರ ಹಾಕಿದ ಮಾವಿನಕಾಯಿ, ಹುಣಿಸೆ ಹಣ್ಣು, ಸೀಬೆ ಕಾಯಿ...ಆ ಮಜಾನೇ ಬೇರೆ. ರಜಾ ದಿನಗಳ ಆ ಮಜಾ ಈಗಿನವರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತಾಗಲಿ.

ಐ ಪಿ ಲ್ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಾಕರ್ ವಿಶ್ವ ಕಪ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕುತೂಹಲಕರವಾದ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ದಿಗ್ಗಜರಾದ ಇಟಲಿ, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್ ಈ ವಿಶ್ವ ಕಪ್ ನಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಅರ್ಹತೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡವು. ಮೊದಲ ಸುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯ ನಿರ್ಗಮನದಿಂದ ಈ ಸಲ ಯಾರು ಗೆಲ್ಲುವರೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ 1,137 ಪಾಸ್ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ ಸ್ವೇನ್, ರಷ್ಯಾದ ರಕ್ಷಣಾ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಭೇದಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜೆಂಟೀನಾ, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಕೊಲಂಬಿಯಾ ಹಾಗೂ ಉರುಗ್ವೆ ಹೊರಬೀಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಯುರೋಪ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಮೆರೆದಿವೆ. ಇದೆಲ್ಲದರ ನಡುವೆಯೂ ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ಆಟಗಾರ ರೊನಾಲ್ಡೊ, ಬದ್ಧ ಎದುರಾಳಿ ಉರುಗ್ವೆ ತಂಡದ ಕವಾನಿ ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದು ಗಮನಿಸಿ, ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕ್ರೀಡಾಮನೋಭಾವಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು. ಟೀಮ್ ಗೇಮ್ ತಂತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡಿದ ಕ್ರೋವೇಷಿಯಾ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಫೈನಲ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅಚ್ಚರಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೀರಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ನ ಯುವ ಆಟಗಾರರು ವಿಶ್ವ ಕಪ್ ನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಫಿನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ನ ಟ್ಯಾಂಪಿಯರ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಶ್ವ ಅಂಡರ್ -20 ಅಥ್ಲೆಟಿಕ್ಸ್ ಕೂಟದ ಮಹಿಳೆಯರ 400 ಮೀಟರ್ ಓಟದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗಳಿಸಿದ ಭಾರತದ ಹಿಮಾ ದಾಸ್ ಅವರಿಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಹಿಮಾ ದಾಸ್ ಗೆಲುವು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ ಘಳಿಗೆ. 2020 ರ ಟೋಕಿಯೋ ಒಲಂಪಿಕ್ಸ್ ನಲ್ಲೂ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ ಗೆಲ್ಲುವಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹಾರೈಕೆ.

ಕೊನೆಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯ ನಾಟಕ, ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ರಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಮುಸಕಿನ ಗುದ್ದಾಟದಲ್ಲೇ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲರ ನಡುವೆಯೂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವವರು ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪಥದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೋಣ.

ಈ ವರ್ಷ 2018 ವಿಶ್ವ ಪರಿಸರ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಅತಿಥೇಯರಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಭಾರತದ್ದು. ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ವಿರೂಪಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದರತ್ತ ಸಾಗಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಈ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕು. ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಕಳಿಸುವ ಉಡುಗೊರೆಗಳು ಅಥವಾ ಭಾರತದಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರೀತಿಯ ವಸ್ತುಗಳು ಆದಷ್ಟು ಮರುಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇವೆ.

ಉತ್ತರ ಥಾಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡ ಎಲ್ಲ 12 ಬಾಲಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಫುಟ್ ಬಾಲ್ ಕೋಚರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಒಂದು ಪವಾಡವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು. ತೀವ್ರ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ನಡುವೆಯೂ, ಜೊತೆಗಾರ ಡೈವರ್ ಸಮನ್ ಗುನನ್ ಅವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೂ ಧೃತಿಗೆಡದೆ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಡೆಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಹೊರ ತಂದ, ಥಾಯ್ ನೇವಿ ಸೀಲ್ಸ್ ರಕ್ಷಣಾ ಪಡೆ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು.

ನಾಕೊಂದ ನಾಕು, ಸೂರ್ಯಗೂ ಚಂದ್ರಗೂ... ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದ, ಸಾಹಿತಿ, ಗೀತರಚನೆಗಾರ, ಕಾದಂಬರಿಗಾರರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತ ಎಂ.ಎನ್. ವ್ಯಾಸರಾವ್(73) ಅವರು ನಿಧನರಾಗಿದ್ದು, ಅವರಿಗೆ ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿಯ ಪರವಾಗಿ ಅಂತಿಮ ನಮನಗಳು.

ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿಯ ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹತ್ವ- ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ, ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಏಕೆ, ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಸಂವಾದ, ಮಹಿಳಾ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರು ನೋಟ, ಬೇಸಿಗೆಯ ನೆನಪು, ಹಿರಿಯರ ಅನುಭವಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿವೆ. ಉತ್ತಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತೀ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆರೋಗ್ಯವಾಣಿ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಈ ಸಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದಿನಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಓದಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ತಿಳಿಸುವಿರಾ?

ಉಮಾ ಮೂರ್ತಿ

ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗ

ಸತ್ಯ ಪ್ರಸಾದ್

ಭಾಸ್ಕರ ತೈಲಗೇರಿ

ಅನಿಲ್ ಭಾರದ್ವಾಜ

ಉಮಾ ಮೂರ್ತಿ

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕೊಲಾರ್

ಪ್ರಶಾಂತ ಎಂ.

ಅಮಲ್ ಕಟ್ಟಿಮನಿ

ಮುಖಪುಟ ಚಿತ್ರ:

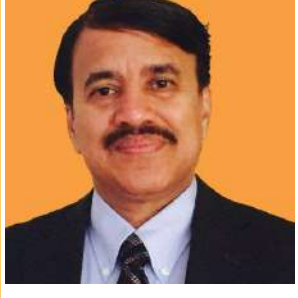
ತುಂಗಭದ್ರಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹೊಸಪೇಟೆ

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಪುಟ ಚಿತ್ರ:

ಓಂ ಬೀಚ್, ಗೋಕರ್ಣ

ಚಿತ್ರ ಕೃಪೆ : ಅಂತರ್ಜಾಲ

ಅಂಚೆಗಾಲಿನಿಂದ...

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ಲೇಖಕನ ಬರವಣಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನದಿಂದಲೇ?

ಪ್ರತಿ ಸಲದಂತೆ ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿಗಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಡಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕ ತಂಡ ಕೇಳಿದಾಗ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಯೋಚನೆಯಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಯೋಚನಾ ಲಹರಿಯನ್ನು ಅಕ್ಷರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪೋಣಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವ ಚಿಂತೆ. ರಾಕೆಟ್ ಸ್ಟೀಡ್ ನಲ್ಲಿ ಓಡುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನ, ಯೋಚನೆಗಳನ್ನ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವಂತಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನ? ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಈ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕಿದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳನ್ನ ಅಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಓದುವವರಾರು? ಅದರಲ್ಲೇನಿದೆ ಮಜಾ? ಹಲವು ಹತ್ತು ಭಾವನೆಗಳನ್ನ ಒಂದೆಡೆ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದಾಗ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದುವಂತಾದರೆ, ಅಷ್ಟು ಸಾಕಲ್ಲವೇ?

ಮನಸ್ಸು ಹಲವು ದಶಕಗಳ ಹಿಂದೆ ಓಡಿತು. ಬಸವನಗುಡಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ದಿನಗಳವು. ಆಗಲ್ಲ ಲೇಖಕ ಎಂದು ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತೇನಿರಲಿಲ್ಲ. ಬರೆದದ್ದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಜುಬ್ಬಾ, ಬ್ಯಾಗ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೋಡುವ ಹುಡುಗಿಯರ ಕಣ್ಣುಗಳ ಅಭಿಮಾನ, ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಅಪ್ಪಿಗೆ(?) ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮುದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಹಂತ ತಲುಪಿದ ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಇಂದಿನ ರಣವೀರ್, ಪ್ರಿಯಾಂಕಾ ಚೋಪ್ರಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ.

ಆಗ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನನ್ನ ಮೊದಲ ಭಾಷೆ. ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಎಲ್ಲ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗನಾಗಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಆ ದಿನಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಾದ ಸುಧಾ, ಮಯೂರ, ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಕೃಪಾ ಕಟಾಕ್ಷ ಬೀರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಕಳುಹಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳೆಲ್ಲ ವಿಷಾದ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ವಾಪಸ್ ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆಗ ಇದ್ದದ್ದೇ ಹಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಬರೆಯುವವರ ದೊಡ್ಡ ಹಿಂದೇ ಇದ್ದೀತು. ಪತ್ರಿಕೆಯವರಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಅಂತ ಪ್ರಕಟಿಸಿಯಾರು ?

ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಈಗಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು. ಈಗ ಸೋಶಿಯಲ್ ಮೀಡಿಯಾ, ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ ಬ್ಲಾಗ್ ಬರೆಯಬಹುದು, ವೆಬ್ ಪೇಜ್ ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡ ಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೆದರೆ, ಲೇಖಕನಾಗುವ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಖಂಡಿತ. ನಾವು ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದೇ ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹೆಮ್ಮೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಈ ಸಂಚಿಕೆ ಹೊರ ತರುವಾಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಬರೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದೇ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಹಳೆಯ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದಾಗ, ಈ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಇರಲಾರಿರಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಲೇಖಕರು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಕಳೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಬದುಕು ಜಟಕಾ ಬಂಡಿ ಪುಸ್ತಕ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಬೃಂದಾವನದ "ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೃಂದಾವನ" ವನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ೨೨ ರಂದು ಶನಿವಾರ ಹೈಟ್ಸ್ ಟೌನ್ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೃಂದಾವನದ ದ್ವಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಪತ್ರಿಕೆ ವನವಾಣಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ವನವಾಣಿಗಾಗಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಲೇಖನಗಳಿಗಾಗಿ ಅಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಲೇಖನ ಕಳುಹಿಸಿ.

ಇಂದಿನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕರಲ್ಲೇನಕರು ಹಿಂದೊಂದು ದಿನ ಹವ್ಯಾಸಿ ಬರಹಗಾರರಾಗಿರಬಹುದು, ಬರೆದದ್ದೆಲ್ಲ ಸಂಪಾದಕರ ವಿಷಾದ ಪತ್ರದೊಂದಿಗೆ ವಾಪಸ್ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಪೋಣಿಸುವ ಅವರ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಇಂದಿನ ಪ್ರತಿಫಲಕ್ಕೆ ದಾರಿ ದೀಪವಲ್ಲವೇ?

ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನಿ,

ಡಾ. ಅಶೋಕ್ ಕಟ್ಟಿಮನಿ

ಅಭಿಮಾನಿ ತಂಡದ ಪರವಾಗಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಬೃಂದಾವನ ಕನ್ನಡ ಕೂಟ

ಚಿತ್ರ : ಅಂತರ್ಜಾಲ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಲೋಚನೆ

ಧರ್ಮವಾಣಿ

ಪೀಠಿಕೆ

ಮಾನವ-ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಭಾವ ಜೀವಿಯೂ ಹೌದು. ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ, ಭಾವನೆಗಳಿಗೊಳಗಾಗದೆ ಇರುವ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಯಶಃ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿಯಾದ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ, ದೈವಿಕ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ರಹಸ್ಯಗಳು ಅಡಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಅದ್ಭುತವಾದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಘ ಜೀವಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ತಿಳಿಸುವ ಎರಡು ಸುಭಾಷಿತಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಡಾ|| ಎಂ.ಜಿ.ಪ್ರಸಾದ್

"ಸಂಗೀತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲಾವಿಹೀನಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪಶುಃ ಪುಚ್ಛ ವಿಷಾಣ ಹೀನಃ

ತೃಣಂ ನ ಖಾದನ್ನಪಿ ತತ್ಪಾಗದೇಯಂ ಪರಮಂ ಪಶೂನಾಂ"

ಅಂದರೆ "ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಥವಾ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು ಬಾಲ ಹಾಗೂ ಕೊಂಬುಗಳಿಲ್ಲದ ಪಶುವಿನಂತೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯನು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ, ಇದು ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನುವ ನಿಜವಾದ ಪಶುಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು." ಇಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ರೀತಿಯ ಆಸಕ್ತಿಯಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹಾಸ್ಯದ ಮೂಲಕ ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸುಭಾಷಿತ ಹೀಗಿದೆ.

"ಕಾವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿನೋದೇನ ಕಾಲೋ ಗಚ್ಛತಿ ಧೀಮತಾಮ್"

ವ್ಯಸನೇನ ಚ ಮೂರ್ಖಾಣಾ ನಿದ್ರಾಯಾ ಕಳಾಹೀನ ವಾ"

ಅಂದರೆ "ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮಯವು ಕಾವ್ಯಗಳ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದ ವಿನೋದ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೂರ್ಖರ ಜೀವನದ ಸಮಯವು ವ್ಯಸನಗಳು, ನಿದ್ರೆ ಹಾಗೂ ಜಗಳವಾಡುವುದು ಇಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ."

ಈ ಎರಡು ಸುಭಾಷಿತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಮಾನವ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಸುಂದರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೇನು?

ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದರೇನು? ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಕ್ಕೆ "ಸಹಿತಾನಂ ಭಾವಃ ಸಾಹಿತ್ಯಂ" ಎಂಬ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಯಿದೆ. ಅಂದರೆ ರಸ ಸಹಿತವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುವ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊರ ಬಂದು ಓದುಗರಿಗೆ ನೈಜ ಅನುಭವ ನೀಡುವುದು. ನಂತರ ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಂತೋಷ ನೀಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರನ್ನು ಉದಾತ್ತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಸಗಳ ಪಾತ್ರ ಅತಿ ಮಹತ್ವವಾದುದು. ಅಂದರೆ ರಸ ಸಹಿತವಾದದ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯವಾದರೆ, ರಸ ರಹಿತವಾದದ್ದು ರಾಹಿತ್ಯ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ ಇನ್ನೊಂದು ಪದವಿದೆ. ಅದೇ "ಸೌಹಿತ್ಯ". ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ನಮಗೆ ತೃಪ್ತಿ ನೀಡುವ "ಭೋಜನ". ನಮಗೆ ಸೌಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೆರಡೂ ಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀರಂಗ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಮಾತೊಂದು ಹೀಗಿದೆ. "ಸೌಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ (ಭೋಜನದಲ್ಲಿ) ದೇಹದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಷಡ್ರಸಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವಿಕಲವಾದ ಪಾಕವನ್ನು ಕಾಣುವುದಾದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಜೀವಗಳ ಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನವರಸಗಳೂ ಸೇರಿದ ಸಕಲವಾದ ಪಾಕವಿದೆಯಷ್ಟೆ!" ಅಂದರೆ ನಾವು ಮಾಡುವ ಊಟ, ಉಪಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ರಸ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಓದುವ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನವರಸ ಇರಬೇಕು.

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನವರಸ

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ರಸಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಹತ್ವವೆಂದರೆ "ರಸೋ ವೈ ಸಃ" ಅಂದರೆ "ರಸವೇ ಪರಮಾತ್ಮ" ಎಂದು ತೈತ್ತಿರೀಯೋಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಓದುಗರು ಅನುಭವಿಸಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದೇ ರಸವನ್ನು. ರಸ ಎಂದರೆ ನವರಸಗಳು ಅಥವಾ ಒಂಭತ್ತು ರಸಗಳು. ಅವುಗಳೇ ಶೃಂಗಾರ, ವೀರ, ಕರುಣಾ, ಹಾಸ್ಯ, ಅದ್ಭುತ, ಭಯ, ಬೀಭತ್ಸ, ರೌದ್ರ ಮತ್ತು ಶಾಂತ. ಈ ಒಂಭತ್ತು ರಸಗಳೂ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಓದುಗರ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವ ಕವಿ ಅಥವಾ ಲೇಖಕನ ಅಂತಃಸ್ವರೂಪಿಯು ರಸರೂಪಿ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಂತಹ ನವರಸಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯವಾದ ಶ್ರೀ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುನಿ ರಚಿತ "ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣಮ್." ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ ಹೀಗಿದೆ.

"ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಗಿರಿ ಸಂಭೂತಾ ರಾಮಸಾಗರ ಗಾಮಿನೀ

ಪುನಾತಿ ಭುವನಂ ಪುಣ್ಯಾ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾನದೀ"

ಅಂದರೆ "ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಎಂಬ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಈ ರಾಮಾಯಣವೆಂಬ ವಿಶಾಲ ನದಿಯು ರಾಮನೆಂಬ ಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರಲು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಜಗತ್ತೆಂಬ ಮಾರ್ಗವನ್ನು (ಅಂದರೆ ಓದುಗರನ್ನೆಲ್ಲಾ) ಪಾವನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ."

ರಾಮಕರ್ಣಾಮೃತವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನವರಸಗಳು ಹೇಗೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

"ಶೃಂಗಾರಂ ಕ್ಷಿತಿನಂದನಾವಿಹರಣೇ ವೀರಂ ಧನುರ್ಭಂಜನೇ ಕಾರುಣ್ಯಂ ಬಲಿಭುಂಘ್ರಿಣೀ ಅದ್ಭುತರಸಂ ಸಿಂಧೌಗಿರಿ ಸ್ಥಾಪನೇ

ಹಾಸ್ಯಂ ಶೂರ್ಪಣಖಾ ಮುಖೇ ಭಯವಹೇ ಬೀಭತ್ಸ ಮಾತರ್ಮುಖೇ

ರೌದ್ರಂ ರಾವಣ ಭಂಜನೇ ಮುನಿಜನೇ ಶಾಂತಂ ವಪುಃಪಾವನಂ"

ಅಂದರೆ "ಸೀತಾದೇವಿಯೊಡನೆ ರಮಿಸುವಾಗ ಶೃಂಗಾರ ರಸ, ಶಿವಧನುಸ್ಸನ್ನು ಮುರಿದು ಹಾಕಿದಾಗ ವೀರ ರಸ, ಕಾಕಾಸುರನಿಗೆ ಕರುಣೆ ನೀಡಿದಾಗ ಕರುಣ ರಸ, ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದ್ಭುತ ರಸ, ಶೂರ್ಪಣಖಿಯ ವಿಷಯ ಹಾಸ್ಯ ರಸ, ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭಯಾನಕ ಹಾಗೂ ಬೀಭತ್ಸ ರಸಗಳು, ರಾವಣನನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವಾಗ ರೌದ್ರ ರಸ ಹಾಗೂ ಮುನಿಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಾದರೆ ಶಾಂತರಸ ಇವುಗಳನ್ನು ತೋರಿದ ನವರಸ ನಾಯಕನಾದ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಿ."

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದಾಗ ನಮಗೆ ಮೂರು ಅಂಗಗಳು ಎಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕರ್ತೃ (ಲೇಖಕ ಅಥವಾ ಕವಿ), ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ಓದುಗರು-ಈ ಮೂರೂ ಮುಖ್ಯ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿನ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಮೂರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಂಗಡಣೆಯು ಬೋಧಪ್ರದವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕರ್ತೃವಾದ ಕವಿಯು ಓದುಗನಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಆ ವಿಂಗಡಣೆಯೆಂದರೆ, ಪ್ರಭು ಸಮ್ಮಿತೆ, ಮಿತ್ರ ಸಮ್ಮಿತೆ ಮತ್ತು ಕಾಂತಾ ಸಮ್ಮಿತೆ. ಪ್ರಭು ಸಮ್ಮಿತೆ ಒಬ್ಬ ರಾಜನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಒಳಿತಿಗೆ ಅನುಶಾಸನದ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಹೇಳುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಅಡಿಪಾಯ ಸಾಹಿತ್ಯವಾದ ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು ನಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಶಾಸನಗಳಂತೆ ಹೇಳುತ್ತವೆ.

(ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ...)

ಚಿತ್ರ : ಅಂತರ್ಜಾಲ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾಲೋಚನೆ

ಧರ್ಮವಾಣಿ

(.. ಹಿಂದಿನ ಪುಟದಿಂದ)

ತೈತ್ತರೀಯೋಪನಿಷತ್ತು "ಸತ್ಯಂ ವದ, ಧರ್ಮಂ ಚರ" ಎಂದರೆ "ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿ, ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಚರಿಸು" ಎಂದು ಶಾಸನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಿತ್ರ ಸಮಿತ್ ಸ್ನೇಹಿತನಂತೆ ನಮ್ಮ ಸಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪುರಾಣಗಳು, ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯದಾದ ಕಾಂತಾ ಸಮಿತಿಯು ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅವನ ಪ್ರಿಯ ಪತ್ನಿಯಾದವಳು ತನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಒಳಿತಿಗೆ ಹೇಳುವುದು. ಮಹಾಕವಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಈ ಮೂರನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗಮ

ಸಂಗಮ ಎಂದರೆ ಸೇರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಒಂದಾಗುವಿಕೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಅಂಶಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಸ್ತು, ಅದರ ಕರ್ತೃ ಅಥವಾ ಲೇಖಕನ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅದರ ಓದುಗ-ಅವನ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ. ಈ ಮೂರೂ ಅಂಶಗಳು ಒಂದುಗೂಡಿದರೆ ಆಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಗಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕರ್ತೃವು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ಮೂಲಕ ಓದುಗರನ್ನು ತನ್ನ ಅನುಭವದ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲೂ ಮೂರು ಸ್ತರಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೇ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತರ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ತರ ಮತ್ತು ಆತ್ಮನ ಸ್ತರ. ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹಾಗೂ ಅನುಭವ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ರಸಗಳ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಅನುಭೂತಿ. ಒಳಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವ ಅಂತಃ ಪ್ರಪಂಚದ ಅರಿವು ನೀಡುವುದು. ಈ ಅರಿವಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಆನಂದ ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತರಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಯ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನವರಸಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ರಸವೇ ಮಿಕ್ಕ ಎಂಟು ರಸಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ನಿಂತು ಓದುಗನಿಗೆ ಅರಿವು ಹಾಗೂ ಆನಂದ ನೀಡಿ ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆಳವಾದ ಅರಿವು ನೀಡಿದವರು ನಾನು ೧೯೬೫-೬೬ ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಸವನಗುಡಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಿಯೂಸಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎಚ್ ಎಸ್ ವರದ ದೇಶಿಕಾಚಾರ್ಯರು. ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಯೋಗಿಗಳೂ ಆದ ಇವರು ನಂತರ ಶ್ರೀ ರಂಗಪ್ರಿಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದರು. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡುತ್ತ ನೋಡಿದರೆ, ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತರ ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ; ಮಾನಸಿಕ ಸ್ತರ ಭಾವನಾ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ಸ್ತರ ಅಂತಃಪ್ರಪಂಚದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ಈ ಮೂರೂ ಸ್ತರಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ವಿವೇಚಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಸ್ಥೂಲ ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾದ ಲೇಖಕ ಅಥವಾ ಲೇಖಕಿಯ ಅನುಭವಗಳು ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಓದುಗರಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಓದುಗರ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥೂಲ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಮಾನಸಿಕ ಸ್ತರದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಕೇವಲ ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯ ಸ್ತರಗಳ ಅನುಭವ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನುಭವಗಳು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಓದುಗರು ಇಂದ್ರಿಯ ಮಟ್ಟದ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಕೇವಲ ಇಂದ್ರಿಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನುಭವಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ, ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಸ್ತರಗಳಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭೌತಿಕ ಸ್ತರಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಡಿ, ಬಡಿ, ಕೊಲ್ಲು ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಮಾನಸಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಆಂಗ್ಲ ಕವಿ ಶೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್ ನ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ ತ್ರಿವೇಣಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ ಮಹಾಕವಿ

ಕಾಳಿದಾಸನ ಕೃತಿಗಳು. ಕೆಲವು ವಿಶೇಷವಾದ ಕೃತಿಗಳು ಅಥವಾ ಕಾವ್ಯಗಳು ಮೂರೂ ಮಟ್ಟದ ಅಂದರೆ ಇಂದ್ರಿಯ, ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಆತ್ಮ ಸ್ತರಗಳ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಶ್ರೀ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸ ಮಹಾಭಾರತ ಅಂತಹ ಕೃತಿಗಳ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಹಾಯೋಗಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀರಂಗ ಸದ್ಗುರುಗಳ ಮಾತೊಂದು ಹೀಗಿದೆ, "ಶ್ರೀ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ, ಮನಸ್ಸು ಹಾಗೂ ಆತ್ಮನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ಒಬ್ಬರ ಮನೆಗೆ ಅತಿಥಿಯು ಕುದುರೆ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ, ಬಂದ ಅತಿಥಿಗೆ ಭೋಜನ, ಕುದುರೆಗೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಗೂ ಗಾಡಿಯ ಚಕ್ರದ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಾಡಿಯ ಚಕ್ರದ ಯಂತ್ರ ಇಂದ್ರಿಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಕೇತ, ಹುಲ್ಲು ಮಾನಸಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸಂಕೇತ ಹಾಗೂ ಭೋಜನ ಆತ್ಮನ ಮಟ್ಟದ ಸಂಕೇತ."

ಸಾರಾಂಶ

ಈ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಂತೆ, ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಆತ್ಮನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ರಚಿಸಿ, ಅಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುಗರು ಓದಿ, ಅರಿತು ಆನಂದಿಸಿದಾಗ ಲೇಖಕ ಹಾಗೂ ಓದುಗರು ಸ್ವಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಆಳವಾದ ಉತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೋಣ.

ಕವನ

ಪ್ರಸಾದ್ ಎನ್ ಭಟ್

ಮೂರು ಮುತ್ತುಗಳು

ಬ್ರಹ್ಮನು ಬರೆದು ಆದಿ ಅಂತ್ಯದ ವಿಧಿ ಬರಹ
ಕಳಿಸಿದನು ನನ್ನನು ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಸನಿಹ
ಉಣಿಸುತ್ತ ಆಕೆ ಎದೆ ಹಾಲು, ರಾಗಿ ಮಣ್ಣಿಯ ತುತ್ತು
ಕೊಟ್ಟಳು ನನಗೆ ಮಮತೆಯ ಜೀವನದ ಮೊದಲ ಮುತ್ತು!

ಕೂಡಿ ಬಂದಿತು ಕಂಕಣ ಭಾಗ್ಯ ಆಯಿತು ಮಿಲನ
ಬಾಳ ಸಂಗಾತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಗಿತು ನನ್ನ ಮುಂದಿನ ಪಯಣ
ಚಿಗುರೊಡೆಯಿತು ಪ್ರೀತಿ ಬಾಂಧವ್ಯ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯ ಮತ್ತು
ಸಿಕ್ಕಿತು ನಲ್ಲೆಯಿಂದ ಪ್ರೇಮದ ಎರಡನೆಯ ಮುತ್ತು!

ಸಂಸಾರದ ನೌಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ಪತಿ ಪತ್ನಿ ಇಬ್ಬರೇ ಸಾಕೆ?
ಹೀಗೆಂದು ಮೂಡಿತು ಶಂಕೆ, ಆಯಿತು ಸಂತಾನದ ಬಯಕೆ
ಈ ಬಯಕೆಗೆ ಆ ದೇವನು ಕೂಡ ಅಂದನು ತಥಾಸ್ತು
ದಕ್ಕಿತು ನನಗೆ ನನ್ನ ಮಗುವಿನಿಂದ ಜೀವನದ ಮೂರನೇ ಪ್ರೀತಿಯ ಮುತ್ತು!

ಆಯಿತು ನನ್ನ ಕನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಮೂರು ಮುತ್ತುಗಳ ಶಾಶ್ವತ ಕಲೆ
ಯಾರಿಂದಲೂ ಈ ಮೂರು ಮುತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಕಟ್ಟಲು ಬೆಲೆ
ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತು ಹೊತ್ತಿನಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಆಯಾಯಾ ಮುತ್ತು
ಇರುವುದು ಬಾಳಿನಲಿ ಸದಾ ಕಾಲ ಸುಖ ನೆಮ್ಮದಿ ಶಾಂತಿ ದುಪ್ಪಟ್ಟು!

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದ ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು

ಪಕ್ಷಿನೋಟ

ವಿನುತ ಶ್ರೀಧರ್

ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ಸಂಗೀತ ಹಾಗೂ ಸಂದೇಶವನ್ನು, ಕಲಾ ಬಂಧುಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ, RKP Balaga USA ಅವರು, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮೂರನೇ ಆರಾಧನಾ ಮಹೋತ್ಸವವನ್ನು, ಜೂನ್ ೯ರಂದು, ನಮ್ಮ ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿಯ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಿದರು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು

ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಕುರಿತ ಕೃತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾದ, ಒಂದು ಇಡೀ ದಿವಸದ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಸದ್ಗುರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಮನಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು, ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು, ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೇ, ಸುಮಾರು ೭೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಲಾವಿದರು ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಸಿದರು.

ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿ, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ ಪೂಜೆ ಹಾಗೂ ಆರತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ತಂಬೂರಿಯ ನಾದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಪ್ರೀತಿಯ ಮೊಮ್ಮಗಳಾದ, ೩ ವರುಷದ ಪುಟ್ಟ ಅಹಾನ್, ಅಜ್ಜನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತು, 'ತಪೋ ವಿದ್ಯಾ ವಿರಾಕ್ತಾದಿ ಸದ್ಗುಣವ್ ಘಾಕರಾನಾಹಂ, ವಾದಿರಾಜ ಗುರೂನ್ ವಂದೇ ಹಯಗ್ರೀವ ದಯಾಶ್ರಯಾನ್' ಎಂದು, ತನ್ನ ತೊದಲು ನುಡಿ ಹಾಗೂ ಮುಗ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಕಲಾ ಪೋಷಕರನ್ನು, ಶೀಲಾ ನಾಗರಾಜ್ ದೀಕ್ಷಿತ್ ರವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು.

ಗಾನಕಲಾಭೂಷಣ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಸರ್ ಅವರ ಸಮರ್ಥ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಗೋಷ್ಠಿ ಗಾಯನದೊಂದಿಗೆ, ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸುಮಾರು ೯. ೪೫ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿ ಅಲ್ಲದೇ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ, ಚಿಕಾಗೊ, ಇಂಡಿಯಾನಾಪೊಲಿಸ್ - ಹೀಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದ ಬೇರೆ ಉರುಗಳಿಂದ, ಆರಾಧನಾ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲೆಂದೇ, ಬಿಡುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಗುರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತು, ಗೋಷ್ಠಿ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಸದಾವಕಾಶ ದೊರೆತದ್ದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿತ್ತು. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರು ಅತಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಗೋಷ್ಠಿ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಗೋಷ್ಠಿಗಾಯನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದ ಮೊದಲ ಹಾಡು - ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜ ವಿರಚಿತ 'ಎಣಿಸಲೆನ್ನಳವೇ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಗಳಾ ಗುಣಗಣನುತ ನಾಮ ಕೋದಂಡ ರಾಮ' ಎಂಬ ಕೃತಿ. ಆ ಮೋಹನರಾಮನನ್ನು ಗುಣ ಗಾನ ಮಾಡುವ ಈ ಕೃತಿಯು, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ರಾಗ ಸಂಯೋಜಿಸಿರುವ, ಮೋಹನ ರಾಗದಲ್ಲಿ, (ಆದಿ ತಾಳ), ಅತೀ ಮನಮೋಹಕವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿತು. 'ಹರಿ ಹರ ರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಭೇದವಿಲ್ಲ - ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ' ಎಂದು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು, ತಮ್ಮ 'ಒಂದು ಮೂರುತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿ ಹರ ದೇವರು ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದು ನೆಲೆಗೊಂಡುದನ, ಕಂಡೆನದ್ಭುತವಾ!' ಎಂಬ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಭಾಷು ತಾಳದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀ ಆರ್.ಕೆ. ಪಿ ಸರ್ ಅವರು ಅಷ್ಟೇ ಸುಂದರವಾದ ರಾಗಮಾಲಿಕೆಯಾಗಿ(ಹಿಂದೋಳ, ಮಧುವಂತಿ ಮತ್ತು ಚಾರುಕೇಶಿ ರಾಗಗಳಲ್ಲಿ) ರಾಗ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯು, ಗೋಷ್ಠಿ ಗಾಯನದಲ್ಲಿ,ತುಂಬಾ ಭಾವಪೂರ್ವಕಾಗಿ ಕೇಳಲು ಇಂಪಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಹಾಡಿದ್ದು - ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ರಚನೆಯಾದ - 'ವಾದಿರಾಜ ಗುಣಿಯೇ ನೀ ಸಂಗೀತ ಗಣಿಯೇ' ಎಂದು ವಾದಿರಾಜರನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವ ಒಂದು ಕೃತಿ.

ಇದನ್ನು ಖರಹರಪ್ರಿಯ ರಾಗದಲ್ಲಿ(ಆದಿ ತಾಳ), ಸ್ವರಾಕ್ಷರಗಳ ಪ್ರಯೋಗದ ಸಹಿತ, ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯು ಒಕ್ಕೊರಲಿನಲ್ಲಿ, ಸುಮಧುರ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯಾಗಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿತು. ಶ್ರೀ. ಆರ್ ಕೆ. ಪಿ ಸರ್ ವಿರಚಿತ, 'ವಾದಿರಾಜ ನಾಮಾವಳಿ'ಯಲ್ಲಿ, ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ, ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ನಾಮಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡುವ ಸದಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲಾಯಿತು. ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಕಲಾವಿದರೂ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದು, ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿ, ನಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು.

ಗೋಷ್ಠಿ ಗಾಯನದ ನಂತರ, ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮನಾಭ ಸರ್ ಅವರ ಶಿಷ್ಯ ವರ್ಗದವರು ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರಿಂದ - ಸೋಲೋ ಮತ್ತು ವೃಂದಗಾಯನದಲ್ಲಿ, ಸಂಗೀತ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ, ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ಕೃತಿಗಳ ನಾದೋಪಾಸನೆ ನಡೆಯಿತು.

ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರಿಗೆ ಭರತನಾಟ್ಯ ನೃತ್ಯದ ಮೂಲಕ 'ನೃತ್ಯನಮನ'ವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ವರ್ಜೀನಿಯದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ, ಕುಮಾರಿ ಶರಣ್ಯ ಕಣಗಾಲ್ ಅವರು, 'ನಾರಾಯಣ ನೆಂಬ ನಾಮವೇ ಮೂಲಮಂತ್ರ' ಎಂಬ ಕೃತಿಗೆ, ಅತ್ಯಂತ ಭಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಭಾವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೃತ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ, ಗುರುಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆದರು. ಇದಾದ ನಂತರ, ನಮ್ಮ ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿಯವರೇ ಆದ, ಶ್ರೀ ಚೇತನ್ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಮತ್ತು ಅಖಿಲಾ ಚೇತನ್ ದಂಪತಿಗಳು, ವಾದಿರಾಜರ ೩ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ, ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿ ನೃತ್ಯ ಸಂಯೋಜಿಸಿ, ಮನೋಜ್ಞವಾದ ಅಭಿನಯದೊಂದಿಗೆ, ತಮ್ಮ ನಮನಗಳನ್ನು, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ ಪಾದಾರವಿಂದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರು. 'ವೇಣು ನಾದ ಪ್ರಿಯ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ', 'ಒಂದು ಬಾರಿ ಸ್ಮರಣೆ ಸಾಲದೇ' ಮತ್ತು 'ಆರೋಹಣೆ ಮಾಡೋ' ಎಂಬ ಮೂರು ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ನೃತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಗಳ ಹೃನ್ಮನ ಸೆಳೆಯಿತು. 'ಆರೋಹಣೆ ಮಾಡೋ' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ, ಚೇತನ್ ದಂಪತಿಗಳು ನೀಡಿದ 'ಹಯವದನ'ನ ಚಿತ್ರಣ, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ ದಿವ್ಯ ದರ್ಶನವನ್ನೇ ಮಾಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಪುಳಕಿತರನ್ನಾಗಿಸಿತು. ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ಆನಂದದ ಹನಿಗಳೂ ಕಂಡು ಬಂದವು! ನೃತ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದ ಪರವಶರಾದ, ಶ್ರೀ ಆರ್ ಕೆ ಪಿ ಸರ್ ಅವರು, ಅಮೋಘವಾದ ನೃತ್ಯ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿದ ಕಲಾವಿದರನ್ನು, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ, ನೃತ್ಯದ ಮೂಲಕ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ, ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಹಾಗೂ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಮಹಾಪ್ರಸಾದದ ನಂತರ, ನಮ್ಮ ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿಯ, ಅರಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಂದ - 'Saxophone Trio Ensemble' ನಡೆಯಿತು. ಸ್ಯಾಕ್ಸೋಫೋನ್ ನಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ವಯೊಲಿನ್ ನಲ್ಲಿ ಕಶ್ಯಪ್ ರಾವ್ ಹಾಗೂ ಮೃದಂಗದಲ್ಲಿ ಅನಿತೇಜ್ ಭಾರದ್ವಾಜ್ ಅವರು ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ನಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. 'ವಾದಿರಾಜ ನೀ ದಿವ್ಯ ತೇಜ' ಎಂಬ ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮನಾಭ ಸರ್ ಅವರ ಪೂರ್ವೀಕಲ್ಯಾಣಿ ರಾಗದ ವರ್ಣದೊಂದಿಗೆ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ಕೃತಿಯಾದ - 'ಗಜಮುಖ ವಂದಿಸುವೆ' ಗೆ - ಈಶಾನ್ ಹಾಗೂ ಕಶ್ಯಪ್ ಅವರು - ರಾಗಾಲಾಪನೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರವನ್ನು, ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಮೃದಂಗದಲ್ಲಿ, ಅನಿತೇಜ್ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಚುರುಕಾದ ತನಿ ಆವರ್ತನೆಯನ್ನೂ ನುಡಿಸಿದನು.ಅಮೃತವರ್ಷಿಣಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ(ಆದಿ ತಾಳ) ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮನಾಭ ಸರ್ ವಿರಚಿತ 'ಕೇಳಿಸು ಕೃಷ್ಣ ನಿನ್ನ ಮುರಳಿ ನಾದ' ಎಂಬ ತಿಲ್ಲಾನದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಆರ್ ಕೆ ಪಿ ಸರ್ ಅವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಚನ ಪಡೆದ ಈ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕಲಾವಿದರು, ಅವರ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಸಂಗೀತ ರಸಿಕರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

(ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ...)

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ವೃಂದಾವನದಲ್ಲಿ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದ ಸದ್ಗುರು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರು

(.. ಹಿಂದಿನ ಪುಟದಿಂದ)

ಅಮೃತವರ್ಷಿಣಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ(ಆದಿ ತಾಳ) ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮನಾಭ ಸರ್ ವಿರಚಿತ 'ಕೇಳಿಸು ಕೃಷ್ಣ ನಿನ್ನ ಮುರಳಿ ನಾದ' ಎಂಬ ತಿಲ್ಲಾನದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಆರ್ ಕೆ ಪಿ ಸರ್ ಅವರಿಂದ ಆಶೀರ್ವಚನ ಪಡೆದ ಈ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಕಲಾವಿದರು, ಅವರ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಸಂಗೀತ ರಸಿಕರ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ದೂರದ ಇಂಡಿಯನಾಪೊಲಿಸ್ ನಿಂದ, ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲೆಂದೇ ಬಂದ, ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ನೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಯನಾದ, ಶ್ರೀ. ಕೈಲಾಶ್ ಹೇಮಚಂದ್ರ ಅವರ ಕಚೇರಿ,ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಮಾತಿನಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದಾದರೇ, ಬಹಳ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿತ್ತು. 'ಎಂಥ ಪಾವನ ಪಾದವೋ' - ಅರಾಣ ರಾಗ ಹಾಗೂ ಮಿಶ್ರ ಭಾಪು ತಾಳದಲ್ಲಿ, ವಾದಿರಾಜರ ಕೃತಿಯನ್ನು, ಕೈಲಾಶ್ ಅವರು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದರು, ಗಮಕ ಭರಿವಾದ ತೋಡಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ, 'ತೇಜಿ ಏರಿ ಮೆರೆದು ಬಂದ ರಾಜಬೀದಿಯಿಂದ - ಕಸ್ತೂರಿರಂಗ' ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತಾ, ಕಸ್ತೂರಿ ರಂಗನನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು! ತೋಡಿ ರಾಗದ ಆಲಾಪನೆ, ನೆರೆವಲ್ ಹಾಗೂ ಸ್ವರ ಪ್ರಸ್ತಾರವನ್ನು ಬಹಳ ಪ್ರಬುದ್ಧವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. 'ನೀ ಕಾಯೋ ಎನ್ನ ಎನಗೆ ನೀ ಬಂಧು' ಎಂದು ಯಮನ್ ರಾಗದಲ್ಲಿ, ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ, ತಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕುಮಾರಿ ಕೃತಿಕಾ ನಟರಾಜನ್ ಅವರು ವಯಲಿನ್ ನಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ನಮ್ಮವರೇ ಆದ, ಶ್ರೀ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಶ್ರೀಧರ್ ಅವರು ಮೃದಂಗದಲ್ಲೂ, ಕೈಲಾಶ್ ಅವರ ಗಾಯನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನುಡಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿದರು.ಕಚೇರಿಯ ನಂತರ, ಗುರುಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಲಾವಿದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿದರು.

ಇದಾದ ನಂತರ, ಸುಮಾರು ೧ ಗಂಟೆಯ ಕಾಲ, ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರಿಂದ, ವಾದಿರಾಜ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗೀತ ಸೇವೆ ನಡೆಯಿತು.

RKP balaga USA ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ, ಹರಿಕಥೆಯೂ ಒಂದು! ನಮ್ಮ ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಅಮೇರಿಕಾದ ಹಲವಾರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ, 'ಹರಿಕಥೆ' ನಡೆಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವ, ನಮ್ಮವರೇ ಆದ, ಶ್ರೀಮತಿ ವೀಣಾ ಮೋಹನ್ ಮತ್ತು ತಂಡದವರಿಂದ, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ ಕಥಾ ಶ್ರವಣ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ ನಮ್ಮದಾಯಿತು, ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಿಯಾ ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಅವರ ಇಂಪಾದ ಗಾಯನ, ವೀಣಾ ಅವರ ಅಭಿನಯಭರಿತ ಕಥೆಗೆ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು, ಅಪೂರ್ವ ಅನುಭವವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿತು. ಇವರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕಲಾವಿದರಾದ, ಶ್ರೀ ಜೀವನ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂನಲ್ಲೂ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ. ಕಣ್ಣನ್ ರಾಘವನ್ ಅವರು ತಬಲಾದಲ್ಲೂ ಸಾಥ್ ನೀಡಿ, ಹರಿಕಥೆಯ ಮೆರಗನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಅಳಿಯುತ್ತಿರುವ 'ಹರಿಕಥೆ' ಎಂಬ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಲು, ಶ್ರೀಮತಿ ವೀಣಾ ಮತ್ತು ತಂಡದವರು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರಮವನ್ನು, ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮನಾಭ ಸರ್ ಅವರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ, ಅಂದಿನ ಹರಿಕಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ, ಸಭಿಕರೆಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆ, ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರು.

ಇವರ ನಿವಾಸ, ಪಿಟ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ನ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬಳಿಯಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ವೃಂದಾವನದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೂ ಇವರು ಅಷ್ಟೇ ಆಪ್ತರು! ಅವರೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಆತ್ಮೀಯರಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಗಾಯಕಿ, ವಿದುಷಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಾಧವನ್ ಇವರು ಪಿಟ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ನಲ್ಲಿ, ಹಲವಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ, ನೂರಾರು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಪಾಠವನ್ನು ಹೇಳಿ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಪಿಟ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ನ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಗೀತ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ, ನುರಿತ, ಸಹೃದಯ ಕಲಾವಿದೆ. ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಇವರ ಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ! RKP Balaga USA ಯವರು, ಈ ಅತ್ಯುತ್ತಮ, ಅರ್ಹ ಗಾನ ಕಲಾವಿದೆಗೆ, ೨೦೧೮ ರ 'ವಾದಿರಾಜ ಪ್ರಶಸ್ತಿ'ಯನ್ನು ಹಾಗೂ 'ಹರಿದಾಸ ಗಾನ ಕಲಾ ಕುಶಲಿ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನೂ ನೀಡಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಸನ್ಮಾನ ಸಮಾರಂಭದ ನಂತರ, ಇವರ ಸುಶ್ರಾವ್ಯ ಗಾಯನವನ್ನು ಕೇಳುವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ನಮ್ಮದಾಯಿತು

ಶ್ರೀಮತಿ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವರು, ಮೊದಲಿಗೆ, ಗಣಪತಿಗೆ ವಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ 'ಗಜಮುಖ ವಂದಿಸುವೆ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೋಳ ರಾಗ ಹಾಗೂ ಆದಿ ತಾಳದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದರು. ನಂತರ, ರೇವತಿ ರಾಗ ಮತ್ತು ಆದಿ ತಾಳದಲ್ಲಿ, 'ದಾರಿಯ ತೋರೋ ಗೋಪಾಲ' ಎಂಬ ವಾದಿರಾಜರ ಕೃತಿಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಸುಮಧುರವಾಗಿ ಹಾಡಿ, ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಆಳವನ್ನು, ಅಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಶ್ರೋತೃಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.ಬೃಂದಾವನ ಸಾರಂಗ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಅಂದಿನ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದರು. ಅಂದು ಹಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳಿಗೂ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವರು ತಾವೇ ರಾಗ ಸಂಯೋಜಿಸಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಕುಮಾರಿ ಪಾವನಿ ಅನುಪಿಂಡಿ ಅವರು ವಯಲಿನ್ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಶ್ರೀಧರ್ ಅವರು ಮೃದಂಗದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿದರು.

ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ 'ಗ್ರಾಂಡ್ ಫಿನಾಲೆ' ಆಗಿ, ಶ್ರೀ. ಪದ್ಮನಾಭ ಸರ್ ಅವರ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದ, ಶ್ರೀ. ಆರ್ ಕೆ ಪಿ ಸರ್ ಅವರ ಗಾನ ಲಹರಿಯ ವಿವರಣೆಯನ್ನು, ನಮ್ಮ ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿಯ ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದು.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಇಡೀ ದಿವಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು, ದೇಶ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ನೋಡುವಂತೆ, ನೇರ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ, 'Live Stream' ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಸದಾವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ, ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರು. ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದ್ದ, ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜರ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂದು ಗುರುಗಳ ಸುಮಾರು ೩೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಹಾಗೂ ಹರಿಕಥೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ಸತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದ ನಾವು ನಿಜಕ್ಕೂ ಧನ್ಯರು! ಅಂದು, ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ, ಸದ್ಗುರು ವಾದಿರಾಜರ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು, ನಾದ ಸುಧಾರಸದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಗುರುಗಳ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ, ನಮ್ಮ ಅನಂತಾನಂತ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಶ್ರೀ ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ

ದಾಶರಥಿ ಘಟ್ಟು

ಊರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಎಂದರೆ ಸುಡುವ ಬಿರುಬಿಸಿಲು, ದೂಳು ತುಂಬಿದ ರಸ್ತೆಗಳು, ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಯೋಗಿಗಳಂತೆ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಂತ ಮರಗಳು, ಬತ್ತಿದ ಕೆರೆಯ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುವ ಬಗ್ಗಡದ ನೀರು, ಕೊಯ್ದಾದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಾ ಬೀಡು ಬಿದ್ದಿರುವ ಹೊಲಗಳು, ಬೋರ್ ವೆಲ್ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದವರು ಬೆಳೆಸಿರುವ ಟೊಮೆಟೊ ಅಥವಾ ರೇಷ್ಮೆ ಸೊಪ್ಪಿನ ತೋಟಗಳು, ಊರಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದರೆ ನಸು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಹೂ ತುಂಬಿ ನಿಂತಿರುವ ಮಾವಿನ ಮರದ ತೋಪುಗಳು, ಚಿಗುರುತ್ತಿರುವ ಹುಣಿಸೇಮರಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆ ತುಂಬಿ ನಿಂತ ಅರಳಿ, ಹೊಂಗೆ ಮರಗಳು.

ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಊರಿನೊಳಗೆ ವಿರಳ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಹಗಲು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಮನೆಯ ಗಂಡಸರು ಹೊಲಗಳಿಗೋ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೋ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲದ ಜನ ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೌಕಾರಿದಾರರು ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಷ್ಟರುಳಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರುಗಳೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಸೈಕಲ್ ಗಳಲ್ಲೋ, ನಡೆದುಕೊಂಡೋ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಪೋಲಿಪುಂಡರು, ಮುದುಕರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸೋಮಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತೋ, ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ನಿಂತೋ ಕಾಲ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರವೇ ಬೇರೆ.

ಊರ ಮುಂದಿನ ಬಸಣ್ಣನ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸುಣ್ಣಕತ್ತಿ ಮರ ಇದೆ. ಆ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕಲ್ಲಿನ ಜಗಲಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮೂರಿನ ಅಥವಾ ಪಕ್ಕದೂರಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ರೈತ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹಣ್ಣು, ಪರಂಗಿ ಹಣ್ಣು ಅಥವಾ ಸೌತೆಕಾಯಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದ. ನನಗೆ ನೆನಪಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಒಂದು ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹೋಳು ೧೦ ಪೈಸೆ, ೫ ಪೈಸೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೋಳಿನ ಅರ್ಧ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ. ಕಾಲ ಕಳೆಯಲು ಬಂದ ನಮ್ಮೂರಿನ ಜನ, ಅಥವಾ ಊರಿನ ಮುಖಾಂತರ ಹೋಗುವ ಯಾರಾದರೂ ಪರಸ್ಥಳದವರು ಅವನ್ನು ಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪರಂಗಿಯ ಸಿಪ್ಪೆ ಹೆರೆಯುವ, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹಣ್ಣಿನ ಒಂದೇ ಸಮನಾದ ಹೋಳು ಮಾಡುವ, ಅಂಗಡಿಯವನ ಕುಶಲತೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಕೈಗೆ ಹಣ ಕೊಡಕೂಡದು, ಹೊರಗಿನದೇನನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳು ತಿನ್ನಕೂಡದು, ಮಕ್ಕಳು ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಕೂಡದು-ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಫರ್ಮಾನುಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ, ಎಂದೂ ನಾನು ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹಣ್ಣಿನ ಅಥವಾ ಪರಂಗಿಯ ಹೋಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಿನ್ನಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಆಸೆ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಘನೀಭೂತವಾಗಿ ಕೂತಿದೆ. ಈಗಲೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಅಥವಾ ಪಪ್ಪಾಯಿ ಕಂಡರೆ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪು ಮರುಕಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಹವ್ಯಕ ಸಂಧಿಗಳ ಕೆಲಸವೂ ಇಷ್ಟೇ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವನ್ನು ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಒಣ ಹಾಕಿದಾಗ ಕಾವಲಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾವಲು ಕಾಯುವ ನಾನು, ಮಯೂರ, ತುಷಾರಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾ, ಹವ್ಯಕ ಸಂಧಿಗಳ ಇರವನ್ನೇ ಮರೆತು ಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮನಸೋ ಇಚ್ಛೆ ಆಸ್ವಾದಿಸಲು ಅನೇಕ ಸಲ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇವಲ್ಲದೆ ಬತ್ತ ಹುರಿದು ಅರಳು ಮಾಡುವ, ಬತ್ತ ಬೇಯಿಸಿ ಅವಲಕ್ಕಿ ಕುಟ್ಟುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಬೇಸಿಗೆ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುರಿಗಾಳು ಮಾಡುವ ದಿನ. ಅವರೆ, ಅಲಸಂದಿ, ಹುರುಳಿ, ಹೆಸರು, ಕಡಲೇಕಾಳುಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹುರಿದುಕೊಂಡು, ಹುರಿದ ನೆಲಗಡಲೆ ಬೀಜದ ಜತೆ

ಸೇರಿಸಿ ರುಬ್ಬಿದ ಖಾರ ಹಚ್ಚಿ, ಮಿಶ್ರಣ ಒಣಗಿದ ಮೇಲೆ, ಹುರಿಗಡಲೆ ಮತ್ತು ಒಣ ಕೊಬ್ಬರಿ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಡಬ್ಬಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಮಾತ್ರ, ಸಂಜೆ ನಮಗೆ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಹುರಿಗಾಳು ತಿನ್ನಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಿಕ್ಕಂತೆ ದೇವರ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ, ವಿಷ್ಣು-ಶಿವರಾದಿಯಾಗಿ, ದೇವಾನುದೇವತೆಗಳ ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಆ ಡಬ್ಬಗಳು ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿಗೆ ದೇವರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ, ದೇವರ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಗಿಂತಾ ಹೆಚ್ಚು ಭದ್ರತೆ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹುರಿಗಾಳಿನ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಮುಂದೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮನ್ನೇನು ತಡೆದೀತು?

ವರ್ಷಾಂತ್ಯದ ದೊಡ್ಡ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಬೇಸಿಗೆ ರಜಾ ಶುರುವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಭೂತ ನಮ್ಮ ತಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ರಜದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವುದೇ ನಮಗೆ ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ, ಓದುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕ್ಲಿಪ್ಪು, ಬರೆಯುವ ರಟ್ಟು, ಪೆನ್ನು, ಪೆನ್ಸಿಲ್, ಇಂಕು, ರಬ್ಬರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲೋ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಮ್ಮ ಅಪ್ಪಂದಿರನ್ನು ಕಾಡುವ, ಗೋಗರಿಯುವ ಹತಾಷೆಗಳಲ್ಲೋ ದಿನ ಕಳೆದು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿನಗಳು ಬಂದು ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಸದ್ಯ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಪೋಲಿ ಅಲಕೊಂಡಿರಬಹುದೆಂಬ ಆಸೆ ನಮಗಾದರೆ, ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ನೂರಾರು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೈಗೊಬ್ಬ ಆಳು ಸಿಗುತ್ತಾನೇನೋ ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮನೆಯವರಿಗೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ

ಅಜ್ಜಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮನೆಯ ಜಿರಾಯ್ತಿ ಆಳಿನವರೆಗೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಕಾದು ಕುಳಿತಿರುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೊದಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸ, ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯರು ಒದ್ದು ಎಬ್ಬಿಸುವವರೆಗೂ ನಿಡ್ಡೆ ಮಾಡುವುದು. ಸೆಕೆ ಎಂದು ಹಿತ್ತಲಿನ ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆಯ ಮುಂದೆಯೋ, ಮನೆಯ ಮಾಡಿನ ಗಾರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೋ ಒಂದು ಚಾಪೆಯನ್ನೋ, ಹಳೆ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನೋ ಹಾಕಿ ಮಲಗಿದವರಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಏಳುವ ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಮಲಗಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಜ್ಜಿ ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಕರೆದು, ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಹಸು ಕರುಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಮಂದೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಸ ಬಳಿದು ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕಿ ಬಂದಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಕೊಡಲಿ ಹಿಡಿದು ಹೊಲಗಳ ಕಡೆ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ ಬಂದ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಕಾಫಿ ಕುಡಿದು, ಮುಂಚೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೊಣಗಿ ನಂತರ ಏಟು ಬಿಡುವ ಧಮಕಿ ಹಾಕಿದಾಗ, ಎದ್ದು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಹ ವಯಸ್ಕರೊಂದಿಗೆ ಕೆರೆ ಕಡೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಗಾಳಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹುಣಿಸೆಕಾಯಿ ಆರಿಸಿ ತರಲಿಕ್ಕೋ, ಹೊಂಗೆ ತೋಪಿನ ಎಲೆ ತರಗು ಒಟ್ಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೋ, ಅಡುಗೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಸೊಪ್ಪೋ ಸದೆಯೋ ತರಲಿಕ್ಕೋ ಕಳಿಸಲು ಮನೆಯವರು ನಮಗೆ ಕಾದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾವೋ ಮನೆಯನ್ನೇ ಮರೆತು, ಕೆರೆಯಿಂದ ವಾಪಸ್ ಬರುವಾಗ, ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕವರ ಜೊತೆ ಬುಗುರಿ ಆಡುತ್ತಲೋ, ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಲೋ ನಮ್ಮದೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಬೇಸಿಗೆ ರಜಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದುದೇ ಈಜಲು ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ. ನಮ್ಮೂರ ಹತ್ತಿರ ಯಾವುದೇ ಹೊಳೆ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳಿಲ್ಲ. ಊರ ಸುತ್ತ ಇದ್ದ ಕುಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತಳ ಕಂಡಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರೂ ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗರ ಜೊತೆ ಚಕ್ರಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅವುಗಳಲ್ಲೂ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಬಾವಿಗಳಿಗೇ ಎಲ್ಲಾ ದಂಡು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ ಏನನ್ನಾದರೂ ತಿಂದು ಈಜಲು ಹೊರಟರೆ ಮನೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದುದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೧ಕ್ಕೆ ಉಟದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ. ಉಟವಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಸವಾರಿ ಗೆಳೆಯರನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡೋ, ಇಲ್ಲ ಅವರುಗಳ ಸವಾರಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೋ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಬಿರು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾವಲುಗಾರರಿಲ್ಲದ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾವಿನ ತೋಟ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ನಾವು ರಳಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು.

(ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ...)

(.. ಹಿಂದಿನ ಪುಟದಿಂದ)

ಬೇಲಿ ಪಕ್ಕದ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಕಾಯಿ ಕಿತ್ತು ಊರಿಗೆ ಓಡಿಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಯಾವುದಾದರೂ ಹುಣಿಸೆ ಅಥವಾ ಅರಳಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕೂತು, ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ ಒಡೆದು, ಮನೆಯಿಂದ ಕದ್ದು ತಂದ ಕಲ್ಲುಪ್ಪಿನ ಜೊತೆ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಸಭೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಸಭೆ ಬೇಜಾರಾದ ಮೇಲೆ ಚಿಣ್ಣಿ ದಾಂಡು, ಇಲ್ಲ ಲಗೋರಿ ಆಟ. ಲಗೋರಿ ಆಡಲು ಬಾಲ್ ಬೇಕಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹತ್ತಿರವಾದರೂ ಒಂದು ರಬ್ಬರ್ ಬಾಲ್ ಇದ್ದರೆ ಅವನೇ ರಾಜ. ಅವನು ಬಾಲ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಟ ಉಂಟು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಬಾಲು ಪೋಡೆಗಳಲ್ಲೋ, ಮರದ ರೆಂಬೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಸೇರಿಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೇ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಾಲ್ ಸಿಗುವವರೆಗೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಬಾಲ್ ಮಾಲೀಕನ ಅಳುವೋ, ಬಯ್ಯೋ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕಲ್ಲು ಜಗಲಿಯೋ, ಮಂಚಿಕೆಯೋ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಬಾರಾ ಆಡುವ ಗುಂಪು ಸೇರುತ್ತಿತ್ತು. ೧೨ ಮನೆ ಆಟ ಸಣ್ಣವರಿಗೆ, ೧೬ ಮನೆ ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗರಿಗೆ. ಅಗಲವಾದ ಹುಣಿಸೆ ಬೀಜದ ಹೋಳುಗಳೇ ನಮ್ಮ ಆಟದ ಪಗಡೆಗಳು. ಕಾಲದ ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಈ ಆಟ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳ ಕೆಲಸವೇನೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಲಿ ಸರಿ ಮಾಡುವುದು, ಹೊಂಗೆಕಾಯಿ, ಹುಣಿಸೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸಿ ಮನೆಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದು, ಹೊಂಗೆ ಎಲೆಗಳ ತರಗು ಗುಡಿಸಿ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹಾಕುವುದು ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರ ನಂತರ ಶುರುವಾಗುವುದು ಹುಣಿಸೆಹಣ್ಣು ಮಾಡುವ ಕಾಯಕ. ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮನೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಲು ಹುಣಿಸೆಕಾಯಿ ಹರಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಾ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕಾಗೆ ಗುಬ್ಬಿಗಳಿಂದ ಅವಕ್ಕೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಎರಡು ಕಾಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕದಿಯುತ್ತಾರೆನೋ ಎಂಬ ಭಯ. ಸಂಜೆ, ಈ ಹುಣಿಸೆಕಾಯನ್ನು ಬೆತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಡಿದು ಒಣಗಿದ ಅದರ ಹೊಟ್ಟ(ಶೆಲ್)ನ್ನು ಉದುರಿಸಬೇಕು. ಹೊಟ್ಟು ಬೇರೆಯಾದ ಕಾಯನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಮನೆಯಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ಒಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಗುಡಿಸಿ ಮಾರನೆ ದಿನ ನೀರೊಲೆಗೋ, ತಿಪ್ಪೆಗೋ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹೀಗೆ ಹಸನು ಮಾಡಿದ ಹುಣಿಸೆಕಾಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಗೆಕಾಯಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆಕಾಯಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಒಡೆಸಿ ಹಣ್ಣು ಮಾಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಶುರು. ಇದಕ್ಕೆ ಆಳುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಜನ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೋ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಗೆಕಾಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ದಿನ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒಣಗಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತೇವ ತಾಗದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಡಬೇಕು. ಬಂದ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ತೂಕ ಮಾಡಿ ಹಾಕುವುದು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಒಡೆದು ಬೀಜ, ನಾರು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ, ಹೂ ಹಣ್ಣನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಣ್ಣನ್ನು ಮರದ ಹಲಗೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮಂಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೀಜ ಮತ್ತು ನಾರು ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ನೀರೊಲೆ ಅಥವಾ ತಿಪ್ಪೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದವು.

ನಮ್ಮೂರು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದುದೂ ಬೇಸಿಗೆ ಸಮಯದಲ್ಲೇ. ನಮ್ಮೂರ ಜಾತ್ರೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಂಕುರಾರ್ಪಣೆಯಿಂದ, ದೇವರ ಶಯನೋತ್ಸವದವರೆಗೂ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ದಿನ ಊರು ಸಡಗರ ಸಂಭ್ರಮಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅನೇಕರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಬಟ್ಟೆ ತರುತ್ತಿದ್ದುದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಮಾತ್ರ. ನಮ್ಮೂರಿನ ಹತ್ತಿರದ ವಾನರಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಹೆಸರಾದ ರಾಸುಗಳ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹದಿನೈದುದಿನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಟೆಂಟ್ ಸಿನಿಮಾಗಳೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು ಲಾಸ್ ವೇಗಸ್ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ನಿಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಪ್ Plan ಮಾಡುವಂತೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ವಾನರಾಸಿ ಟ್ರಿಪ್ ಎದುರುನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅನುಕೂಲವಿದ್ದಾಗ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲೋ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆದುಕೊಂಡೋ ವಾನರಾಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡಕ್ಕೆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು, ಮೂರುವರೆ ನಾಲ್ಕರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜಾತ್ರೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುಹಾಕಿ, ಗುರುತಿನವರ ಅಂಗಡಿ ಅಥವಾ ಹೋಟೆಲ್ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ವಡೆ ಬೋಂಡಗಳ ಪರಿಮಳ ಆಘ್ರಾಣಿಸಿ, ನೀರು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ ಕುಡಿದು, ಜೇಬಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದ ಕೀಳರಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆತಂದ ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗರು ಏನಾದರೂ ತಿಂಡಿ ಕೊಡಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಾ, ಅಂದಿಗೆ ಅಗಾಧವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಜನ ಮತ್ತು ದನಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆಗೆ ಬೆರಗಾಗುತ್ತಾ, ಜಾತ್ರೆಯ ಪರಿಸರದ ಮಿಶ್ರವಾಸನೆಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೋ, ಎರಡೋ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕಳ್ಳೆಪುರಿ, ಬತ್ತಾಸು ಕೊಂಡು ಸಿನಿಮಾ ಟೆಂಟುಗಳ ಕಡೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆ ನೂಕುನುಗ್ಗಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಟಿಕೆಟ್ ತರುವವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಆತಂಕ. ಕೊನೆಗೆ ಮೊದಲ ಷೋ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಎರಡನೇ ಷೋ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ನಿಡ್ಡೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ರಾತ್ರಿ ಊರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮೂರುವರೆ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಮನೆ ಸೇರಿ, ಆ ಅಪರಾತ್ರಿ ಕೈತುತ್ತು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಉಟ ಮುಗಿಸಿ ಮಲಗಿದರೆ, ಏಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಮಾರನೆ ದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ.

ಆ ಬೇಸಿಗೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ಈಗ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಯಾವುದೋ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಆ ಬಿಸಿಲಿನ ರುಳ ಈಗಲೂ ಮೈ ಸುಟ್ಟಂತಾಗಿ, ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕಳೆದು ಹೋದ ರುಚಿಗಳು ಮೂಡಿ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಆ ದಿನಗಳ ಸಂಭ್ರಮದ ಕಲರವ ಅನುರಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ : ಅಂತರ್ಜಾಲ

ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ ಏಕೆ, ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬೇಕು?

ಉಮಾ ಮೂರ್ತಿ

ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಭಾರತದ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ; ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಹೊರದೇಶ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ; ಕಲಿಯುತ್ತಿರುವವರು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು; ಏಕೆ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಾದರೆ, ತಾವು ಇವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲದ ಸಂಗೀತ ಕಲೆಗೆ ದೂಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ಹೆತ್ತವರಿಗೆ; ನಾವು ಕಲಿತದ್ದಕ್ಕೂ, ಇಲ್ಲಿಯ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಕಲಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ವೇದಿಕೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಹೆತ್ತವರ ಆಸೆಗೆ methodology ಬದಲಿಸಿ ಕಲಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ? ಸಂಗೀತ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಬೇಕೇ? ಎನ್ನುವ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಬೋಧಕರಿಗೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನದಿಂದ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗುವ ಕಾಲ ಕೊನೆಗೂ ಕೂಡಿ ಬಂತು. ಅದೂ ಪೂಜ್ಯ ಗುರುಗಳಾದ ಗಾನಕಲಾಭೂಷಣ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀಯುತ ಆರ್.ಕೆ.ಪದ್ಮನಾಭ ಅವರ ಜೊತೆಗಿನ ಸಂವಾದದ ಮೂಲಕ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಗುರು ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದುವರೆ ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಭೋಧಕರಾದ ಅಪರ್ಣಾ ನರೇಂದ್ರ, ಅರ್ಚನ ಆಚಾರ್ಯ, ವಿನಿತ ಶ್ರೀಧರ, ಪೋಷಕರಾದ ಭಾಸ್ಕರ್ ತೈಲಗೇರಿ, ಉಮಾ ಮೂರ್ತಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಅನಿತೇಜ್ ಭಾರದ್ವಾಜ್, ರಚನ ಆಚಾರ್ಯ, ಸುದೀಪ್ತ ಮೂರ್ತಿ, ಸಿರಿ ತೈಲಗೇರಿ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಸಂಶಯ, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳಿಗೆ, ಕೀರ್ತನೆ, ರಾಗ ಆಲಾಪನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉದಾಹರಣೆ, ಹಾಸ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಉತ್ತರ ಗುರುಪ್ರಸಾದವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಂವಾದವನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತಾಗಲಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ.

ಸಂವಾದ

"ಯಾರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿ ಆಸ್ವಾದನೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಡಲೇಬೇಕು, ನುಡಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಿತ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಸಂಗೀತಗಾರರಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸಂಗೀತ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗೀತಗಾರರ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೇಳುಗರ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾತು-ಧಾತು ಮಿಲನವೇ ಸಂಗೀತ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರಗಳನ್ನು(ಷಡ್ಜ ಮತ್ತು ಪಂಚಮ) ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹಿಡಿಸಬೇಕು. ಇದು ದೇಹದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರಕ್ತ ಚಲನೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೇ, ದೇಹದ ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಶೃತಿ ಮತ್ತು ಶಾರೀರ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಆಗುವ ಅಪಸ್ವರದಿಂದ ಯಾವ ಚಕ್ರವೂ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಬೋಧಕರು ಶಾರೀರ ಸಂಸ್ಕರಣವನ್ನೇ 6 ತಿಂಗಳು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದತ್ತ ಬೋಧಕರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು." ಹೀಗೆ ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ ಯವರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಮುನ್ನವೇ ಕೇಳುಗರ ಮನವರಿತು ಉತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು!

ವಿನುತ: "ನಾವೂ ಕೂಡ ಶೃತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಶೃತಿ ಇಟ್ಟು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿರುವುದು ಮುಂದಿನ ಪಾಠದಲ್ಲೇ ತಿಳಿಯುತ್ತೆ."

ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ.: "ಶೃತಿ volume ಜಾಸ್ತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವರ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶೃತಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಶೃತಿಯೇ ಕೇಳಿಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ದಿನವೂ ಅರ್ಧ ಘಂಟೆ voice culture ಮಾಡಿ ಶಾರೀರ ಬಲ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ, ಸ್ವರ ತಾನಾಗಿಯೇ ಶೃತಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತದೆ. ಬೋಧಕರು, ಅಲಂಕಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದರೊಂದಿಗೇ ತಾಳ ಮತ್ತು ಲಯದ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. You should dictate your voice, not let your voice dictate you!"

ಸುದೀಪ್ತ: "ಗುರುಗಳೇ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ?"

ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ.: "ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ ಸಮಯ ಎಂದೇನಿರಲಿಲ್ಲ. ಧ್ವನಿ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ ದಿನಕ್ಕೆ 3 ಘಂಟೆ ಸರಿಯಾದ ಶೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಗೀತ ಮನೋಧರ್ಮ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ."

ಅನಿತೇಜ್: "ಮನೋಧರ್ಮ ಸ್ವರಪ್ರಸ್ತಾರ ಮಾಡುವಾಗ, ಮೃದಂಗ ನುಡಿಸುವವರು ಹೇಗೆ ಅನುಸರಿಸ ಬೇಕು?"

ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ.: "ಮೃದಂಗದಲ್ಲೂ ಮನೋಧರ್ಮವಿದೆ. ಕಲ್ಪನಾ ಸ್ವರಕ್ಕೆ ಗಮನವಿಡಿ. ಚುರುಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಸಂಗೀತಗಾರರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ. ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅನುಸರಿಸಿ ನುಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು."

ರಚನ: " ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದ ಜೊತೆ ಆಲಾಪನೆ ಯಾವಾಗ, ಹೇಗೆ ಹಾಡಬೇಕು ?"

ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ.: "ಗೀತೆ, ವರ್ಣಗಳ ನಂತರ ಕೃತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭ. ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ fixed structure ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆಲಾಪನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಆಲಾಪನೆ ಹಾಡಬೇಕು. ಪಕ್ಕವಾದ್ಯಗಳೊಡನೆ ಹಾಡುವಾಗ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಅವರೊಂದಿಗೆ 2-3 ಬಾರಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಹಾಡುಗಾರರನ್ನು ಪಕ್ಕವಾದ್ಯದವರು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು."

ಭಾಸ್ಕರ್: "ಇಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗೀತ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಪರೀಕ್ಷೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ? ನಾವು ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮ?"

ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ.: "ಪರೀಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ bench mark, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾವು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆಂದು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಈಗೀಗ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸರಿಯಾದ ಪರೀಕ್ಷಾಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಬೋಧಕರು ಸೇರಿ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 10 ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹೇಳುವಂತೆ, ಅಥವಾ 5 ವರ್ಣ, 5 ಕೃತಿ, ತಿಲ್ಲಾನ, ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, certificate ವಿತರಿಸಿ. ಇದು ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ syllabus ಒಂದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ನೀವೇ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಕೊಡಿ. ಹೆತ್ತವರ ಮುಂದೆ, ಮೈಕ್ ಮುಂದೆ ಹಾಡಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ; analyze ಮಾಡಿ report ಕೊಟ್ಟರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತೆ."

ಸುದೀಪ್ತ : " ನೀವು ಓದುವಾಗ class atmosphere ಹೇಗಿತ್ತು? ನೀವು ಹಾಡುವಾಗ instrument ಜೊತೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದಾ? Group class ಅಥವಾ one on one class ಇತ್ತಾ? "

ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ.: "ನಮ್ಮದು ಮೂರು ಹೊತ್ತು ಸಂಗೀತವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ instru- ment ಇರಲಿಲ್ಲ, ತಂಬೂರಿಯೊಂದೇ ಶೃತಿಗಾಗಿ. ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ class; group, individual. ನಾನೂ ಹೇಳಿ ಕೊಡುವುದೂ group ನಲ್ಲಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅನುಮಾನ, ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನು, inhibition ಸರಿಪಡಿಸಲು group class methodology ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗುಂಪಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದರಾಗದಂತೆ ಬೋಧಕರು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕು."

ಅಪರ್ಣಾ: "ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವಾಗ ಮಕ್ಕಳು straight notes ಹಾಡುತ್ತಾರೆ, ಗಮಕ ಆಗಲೇ ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕಾ?"

ಆರ್.ಕೆ.ಪಿ.: "ಮಕ್ಕಳು ನೀನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿಯೋ ಅವರು ಹಾಗೇ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳ grasping power ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೆ. ನೀವು ಮಕ್ಕಳ ತರಹ ಹಾಡಬೇಡಿ, ಪಾಠ ಹೇಳಿಕೊಡುವಾಗಲೇ melody ತರಬೇಕು."

(ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ...)

(.. ಹಿಂದಿನ ಪುಟದಿಂದ)

ವಿನುತ: "ಗಮಕ ಬಂದಾಗ ಕ್ಲಿಷ್ಟವೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಗಮಕ ವಿಲ್ಲದೆ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿ. ಪುನಃ ಅದನ್ನೇ ಗಮಕದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡಿ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋರಿಸಿ."

ಅರ್ಚನ: "ನಾವು ಕಲಿಯುವಾಗ ಸರಳವರಸೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆಯೇ ಜಂಟಿವರಸೆ, ನಂತರ ಗೀತೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರಳವರಸೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿಧಾನಿಸಿದರೆ, ಮಕ್ಕಳ interest ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ priorities ಬದಲಾಗುತ್ತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹಾಡು ಹೇಳಿಕೊಡುವುದರಿಂದ culture ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆಯೇ?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಬೋಧಕರು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೃತಿ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಶೃತಿ ಮತ್ತು ಲಯವಿದ್ದು, ಸಂಸ್ಕಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದೆನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ skip ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಬೋಧಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು analyze ಮಾಡಬೇಕು."

ಭಾಸ್ಕರ್: "ಇಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ಸಂಗೀತ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು - ಎರಡು ಘಂಟೆ ಮಾತ್ರ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಿನಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲು ಏನು ಮಾಡಬಹುದು?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಮಕ್ಕಳು ಊಟ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತೀರಾ? ಏನಾದರೂ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿ. ಸಂಗೀತ priority ಆಗಬೇಕು."

ಸುದೀಪ್ತ: "ಬರುವ ವರ್ಷ ಮಕ್ಕಳ ಗೋಷ್ಠಿಗಾಯನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ನೀವು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಹಾಡುತ್ತೀರಾ?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಋಂಡಿತ ಮಾಡೋಣ, ನೀವು ಇಡೀ ದಿನ ವಾದಿರಾಜ ಆರಾಧನೆಗೆ ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಾನೂ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ಹಾಡುತ್ತೇನೆ."

ಅನಿತೇಜ್: "ಈಗ carnatic music ನಲ್ಲಿ Rhythm Pad ತುಂಬಾ popular ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಮೃದಂಗಕ್ಕಿಂತ Rhythm Pad ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಮೃದಂಗ ಸಿಗದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ Rhythm Pad ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೃದಂಗ ಒಂದು ದೈವ ವಾದ್ಯ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ Rhythm Pad ಬೇಕಿಲ್ಲ."

ಅರ್ಚನ: "ತುಂಬಾ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವಾಗ vocal strain ಆಗದಂತೆ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು? ಏನಾದರೂ restrictions ಇದೆಯೇ?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲವೂ ಆಗೋಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸೌಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ಇತಿಮಿತಿ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಯಾವುದೇ restrictions ಇಲ್ಲ."

ಅಪರ್ಣಾ: "ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು voice culture, ಸತತ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಂತರವೂ ಸ್ವರ ಹಿಡಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ಯಾವ ತರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಯಾವಾಗ ಬೋಧಕರಿಗೆ ಹಲವು ತಿಂಗಳ ನಂತರವೂ ಸ್ವರ-ಶೃತಿ ಸೇರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೆನಿಸುತ್ತೋ, ಆಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನು instrument ಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಿ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಪರಿಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ಸಮಯ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು."

ಅಪರ್ಣಾ: "ಕೆಲವೊಂದು ಮಕ್ಕಳು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಕಲಿತ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಹೇಗೆ ಕಲಿಸುವುದು? ಏಕೆಂದರೆ ಬೋಧಕರಾಗಿ ನಮಗೇ ಎಷ್ಟೊಂದು ಕಲಿಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ."

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಮಕ್ಕಳು ಆ level ಗೆ ಬರಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕು. ಆ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವವಿರುವ ಗುರುಗಳ ಬಳಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು."

ಭಾಸ್ಕರ್: "ಇಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಂಗೀತ ಪರಿಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ; ಪರಿಕ್ಷೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯ? ನಾವು ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವುದು ಉತ್ತಮ?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಪರಿಕ್ಷೆ ಕಟ್ಟುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ bench mark , ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾವು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇವೆಂದು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಈಗೀಗ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಕ್ಷಾಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಬೋಧಕರು ಸೇರಿ ಪರಿಕ್ಷಾ ಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 10 ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಹೇಳುವಂತೆ, ಅಥವಾ 5 ವರ್ಣ, 5 ಕೃತಿ, ತಿಲ್ಲಾನ, ದೇವರ ನಾಮಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ, certificate ವಿತರಿಸಿ. ಇದು ಕಷ್ಟವೆನಿಸಿದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮದೇ ಆದ syllabus ಒಂದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ನೀವೇ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಕೊಡಿ. ಹತ್ತವರ ಮುಂದೆ, ಮೈಕ್ ಮುಂದೆ ಹಾಡಿಸಿ ಪರಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ; analyze ಮಾಡಿ report ಕೊಟ್ಟರೆ, ಮಕ್ಕಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತೆ."

ವಿನುತ: "ಸಂಗೀತ ಕಲಿತ ನಂತರ ಕಚೇರಿ, ನಂತರ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ approach, technique, taste ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 'growing older is getting better'. ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 30-40 ವರುಷ ದುಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯತ್ತ ಸಾಗಬಹುದು."

ಭಾಸ್ಕರ್: "ನಮಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಂಗೀತ ಕಲಿತು ಕಚೇರಿ ಕೊಡಲಿ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಾ, ಸಂತೋಷವಾದಾಗ, ದುಃಖವಾದಾಗ ಸಂಗೀತ ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಲಿ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶ"

ಆರ್.ಕೆ.ವಿ.: "ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ವರ್ಗ, ಸಮಾಜ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೀರಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಾನವರು ಎಂಬ ಸಂದೇಶ ನೀಡುವ ಗಾನ ಕಲೆ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತ . ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಪಂಚಮ, ಒಂದೇ ಗಾಂಧಾರ . ನಾದ ದೇವತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುವುದು ಒಂದೇ ನೆರಳು. ಹಾಡು ಕೇಳುವಾಗ, ಇದು ಯಾವ ಜನ ಹಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಎನ್ನುವ ಸಾತ್ವಿಕತೆ ಕೊಡುವ ಈ ಕಲೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಾರದು? ಸಂಗೀತ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸತ್ಪ್ರಜೆಯನ್ನಾಗಿಸುವ ಕಲೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ, ಮಕ್ಕಳ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು."

ಈ ಸಂವಾದವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿ ಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ನಾದಮಯ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದ ಅನುಭವ! ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ, ಬೋಧಕರ ಸಂಶಯವನ್ನು, ಹತ್ತವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಯಾವೊಂದೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ, ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯೂ ಬೇಸರಿಸದೆ ವಿವರಿಸಿದ ಗುರುಗಳಾದ ವಿದ್ವಾನ್ ಶ್ರೀಯುತ ಆರ್.ಕೆ.ಪದ್ಮನಾಭ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ನಮನಗಳು.

ಅಭೀಷ್ಠ ತಂತ್ರಿ

ಮಹಿಳಾ ಯಕ್ಷಗಾನ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರುವ, ರಂಗು ರಂಗಿನ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಪ್ರಾಚೀನ ನೃತ್ಯ ನಾಟಕ ಕಲೆ! ಶತ ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ 'ಗಂಡು ಕಲೆ'ಯೆಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವ ಯಕ್ಷಗಾನವು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಲೆ. ಹಿಮ್ಮೆಳ (ಭಾಗವತರು, ಚಂಡೆ, ಮದ್ದಳೆ) ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮೆಳ(ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳು) ಎರಡನ್ನೂ ಪುರುಷರೇ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಕೆಲವು ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ತ್ರೀ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು 'ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷ' ಧಾರಿಗಳಾದ ಪುರುಷರೇ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಕಳೆದ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದುದು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಮುಸ್ಸಂಜೆಯಿಂದ ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದವರೆಗೂ ಈ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದದ್ದು ಒಂದು ಕಾರಣ ಇದ್ದಿರಬಹುದು! ಈಗೀಗ ಈ ಕಾಲಾವಧಿ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿದ್ದು ಬರೀ 3 ಗಂಟೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಉತ್ಸಾಹಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮೇಲೆ ಅವರಿರುವ ಅಗಾಧ ಪ್ರೇಮ, ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬರೀ ವೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸದೇ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಂದ ಕರಾವಳಿ ಜನರ ಉಸಿರಾಗಿರುವ ಈ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿತ್ರ : ಅಭೀಷ್ಠ ತಂತ್ರಿ

ಬಡಗುತಿಟ್ಟಿನ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ 1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಿಳಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ತಂಡವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ ಹೆಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಕ್ಕಾಣಿಯಮ್ಮನವರದ್ದು! ಆಗಲೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮನೆತನದ ಹೆಣ್ಣು ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿಯುವುದೆಂದರೆ ಅಪವಾದವೆಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು, ಆದರೂ ಆಸಕ್ತ ಮಹಿಳಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ಓರ್ವ ಯಕ್ಷಗಾನ ಗುರುವನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವಲ್ಲಿ 'ಅಕ್ಕಾಣಿಯಮ್ಮನ ಮೇಳ' ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿತ್ತು! ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಈ ತಂಡವು ಅಕ್ಕಾಣಿಯಮ್ಮನವರ ಮರಣಾನಂತರ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ತೆಂಕುತಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಣಂಬೂರು ಶ್ರೀಧರ ಐತಾಳರು ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ತಂಡವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಆಗ ಮಹಿಳಾ ಭಾಗವತರಾಗಿ ಶಾರದಾ ಆಚಾರ್ ಕಾಸರಗೋಡು ಅವರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಯಕ್ಷಗಾನ ದಿಗ್ಗಜರಾದ ಕುಂಬೈ ಸುಂದರ್ ರಾವ್, ಸಾಹಿತಿ ಅಮೃತ್ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಹಾಗೂ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತೆಂಕುತಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಮಹಿಳಾ ಭಾಗವತರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಬೈಪಡಿತ್ತಾಯ ಮುಂತಾದವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಈಗ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಂತರ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಅನುಭವ, ಎಡೆಬಿಡದ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಗೂ ಕೆಲ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದರ, ಕಲಾ ಪೋಷಕರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಸುಮಾರು 30-35 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ 150-200 ಖಾಯಂ ಕಲಾವಿದರು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಕ್ಷದ್ರುವ ಪಟ್ಟ ಫೌಂಡೇಶನ್ ನ ಮಹಿಳಾ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 500 ಜನ ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿದರಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಯಾರೂ ವೃತ್ತಿಪರ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೌರಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಿಳಾ ಯಕ್ಷಗಾನ ಎನ್ನುವ ತಂಡವನ್ನೇ ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹಿಳಾ ತಂಡವು ದೇಶ, ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಅಭಿನಯಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀ

ಪಾತ್ರಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಒಳಗೊಂಡಿರದೇ, ಬಲಿಷ್ಠ ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯರೇ ಆ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಬೈಪಡಿತ್ತಾಯರು ನೊಂದು ನುಡಿದಂತೆ, ಈ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಿಗಬೇಕಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪುರುಷ ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳಷ್ಟೇ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದರೂ ಪುರುಷರಿಗೆ ದೊರಕಿದಷ್ಟು ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಲಿ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಾಗಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಿಗದಿರುವುದು ಖೇದನೀಯ!

ಎಂ. ಗಿರಿಜಾ

ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಹಲ್ಲಾ

4 ಬಾಳೆಹಣ್ಣು

1 ಕಪ್ ಸಕ್ಕರೆ

1/4 ಕಪ್ ತುಪ್ಪ

ರಾಮಮೋಹನ್ ರಾವ್ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಅರೆದು, ಸಕ್ಕರೆ ಬೆರೆಸಿ. ಒಂದು (nonstick) ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದೆರಡು ಚಮಚ ತುಪ್ಪದ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಸಣ್ಣ ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗಚುತ್ತ ಇರಿ. ತಳ ಹಿಡಿಯದಂತೆ, ತುಪ್ಪ ಬೆರೆಸುತ್ತಾ ಇರಿ. ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರಣ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುವಾಗ, 1/2 ಚಮಚ ಏಲಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ. ಒಂದು ಟ್ರೇ ಅಥವಾ ಸ್ಪೀಲ್ ಪ್ಲೇಟ್ ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತುಪ್ಪ ಹಾಕಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಂಕಿ ಆರಿಸಿ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಗಟ್ಟಿ ಪಾಕವನ್ನು ಸ್ಪೀಲ್ ಪ್ಲೇಟ್ ನಲ್ಲಿ ಹರಡಿಸಿ, ಆರಲು ಬಿಡಿ. ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆಯ ನಂತರ, ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಚೌಕ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ. ಈಗ ಹಲ್ಲಾ ಸವಿಯಲು ರೆಡಿ!!

ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿನ್ನೆಡೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಮಹಿಳಾ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪ್ರೇರೇಪಣೆ ಸಿಗುವಂತಾಗಲಿ, 'ಗಂಡು ಕಲೆ' ಎಂದೆನಿಸಿದ ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಮಿಂಚುವಂತಾಗಲಿ...

ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ಮಹಿಳಾ ಕಲಾವಿದರು: ವಿದ್ಯಾ ಕೊಲ್ಯೂರ್, ಪೂರ್ಣಿಮಾ ಯತೀಶ್ ರೈ, ಅಶ್ವಿನಿ ಕೊಂಡದಕುಳಿ, ಸುಮಂಗಲಾ ರತ್ನಕರ್, ದಿಶಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ವರ್ಷಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶಿವಾಲಿ ಸುರತ್ಕಲ್, ರಂಜಿತಾ ಎಲ್ಲೂರ್, ಮೈತ್ರಿ ಭಟ್, ಚಂದ್ರಿಕಾ ಭಟ್, ಅಶ್ವಿನಿ ಆಚಾರ್, ಶಾರದಾ ಕನ್ಯಾ, ನಿಖಿತಾ ಪೂಜಾರಿ, ಸುಷ್ಮಾ ಮಯ್ಯ, ಅರ್ಪಿತಾ ಹೆಗ್ಡೆ, ನಾಗಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್, ಮಾಲತಿ, ಸಾಯಿ ಸುಮನ್, ಕಾವ್ಯಶ್ರೀ ಅಜೇರು, ಅಮೃತ ಅಡಿಗ ಮತ್ತು ಭವ್ಯಶ್ರೀ ಕಲ್ಕುಂದ(ಭಾಗವತಿಕೆ), ದಿವ್ಯಶ್ರೀ ಮತ್ತು ಅಪೂರ್ವಾ ಸುರತ್ಕಲ್ (ಚಂಡೆ)...

ಮಾಹಿತಿ: ಅಂತರ್ಜಾಲ, ಪ್ರವೀಣ್ ಡಿ. ಕಟೀಲು

ಬೃಂದಾವನ ಪಿಕ್ನಿಕ್

ಹಿನ್ನೋಟ

ಹಿತವಾದ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣನ, ಬೇಸಿಗೆಯ ಒಂದು ಆಹ್ಲಾದಕರ ದಿನ ನ್ಯೂ ಬ್ರುನ್ಸ್ವಿಕ್ ನ ಹೈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪಾರ್ಕ್ ನಲ್ಲಿ ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿ ಕನ್ನಡದ ಜನತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕ್ರೀಡೆ, ಸಂಗೀತ, ಭರ್ಜರಿ ಉಟ, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮೋಜು ಮಾಡುವುದೇ ಪಿಕ್ನಿಕ್ ನ ಭಾರಿ ವಿಶೇಷ.

ರಾಘವೇಂದ್ರ

ಕುಂದಲಗುರ್ಕಿ

ಜುಲೈ ೭ ರಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೦ ಘಂಟೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆದಿಯಾಗಿ ಜನ ಸಂದಣಿ ಯೋಗಾಸನದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು. ರೋಹಿಣಿಯವರು ಯೋಗದ ಆಸನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ, ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ವಿವಿಧ ಆಸನಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಗಂಟೆಗಳ ಮೈದಣಿಯವ ಯೋಗಾಸನ ಮುಗಿದಂತೆ ಉಟದ ತಯಾರಿ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು. ಚಪಾತಿ, ಪಲ್ಯ, ಪುಳಿಯೋಗರೆ, ಸಾಂಬಾರ್, ಮೊಸರನ್ನ, ಫ್ರೂಟ್ ಸಲಾಡ್, ಐಸ್ ಕ್ರೀಮ್ ಇನ್ನೂ ವಿಶೇಷ ಖಾದ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಭರ್ಜರಿ ವನ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರ ತಂಡ ಅಣಿಯಾದಂತೆ , ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆಗೆ ಹಸಿದಿದ್ದ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ಖಾದ್ಯ ಸ್ವಾದನೆ ಮಾಡಿದರು.

ಬೃಂದಾವನದ ಹಲವಾರು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಸೇರಿ "ಕಾವೇರಿ", "ಭದ್ರಾ" ಹಾಗೂ "ನೇತ್ರಾವತಿ" ತಂಡಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಕಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದರು. "ನೇತ್ರಾವತಿ" ಗುಂಪಿಗೆ ಫೈನಲ್ಸ್ ಎಂಟ್ರಿ ಕೊಟ್ಟು , "ಕಾವೇರಿ" ಮತ್ತು " ಭದ್ರಾ" ನಡುವೆ ಮೊದಲ ಮ್ಯಾಚ್ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಾವೇರಿಯ ಳಲ ರನ್ ಗೆ

ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ ಭದ್ರಾ ಇನ್ನು ಒಂದು ಓವರ್ ಇರುವಾಗಲೇ ಜಯದ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಟದ ಮಧ್ಯೆ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಮಜಿಗೆ ಸೇವನೆ, ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ನಿರಂತವಾಗಿ ನಡೆದು ಆಟದ ದಣಿವು ಮರೆ ಮಾಡಿತು.

"ನೇತ್ರಾವತಿ" "ಭದ್ರಾ" ನಡುವಿನ ಫೈನಲ್ಸ್ ಇನ್ನೂ ರೋಚಕವಾದ ಪಂದ್ಯ. "ಭದ್ರಾ" ತಂಡದ ೩೮ ರನ್ ಗಳ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ "ನೇತ್ರಾವತಿ" ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಓವರ್ ಇರುವಂತೆಯೇ ವಿಜಯದ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ತಂಡದವರೆಲ್ಲರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ವಿಜಯೋತ್ಸವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದರು.

ಪಿಕ್ನಿಕ್ ನ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷ, ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕರ ಆಟಗಳು: ತಾಯ್ನಾಡಿನಿಂದ ಮಗ-ಸೊಸೆ, ಮಗಳು-ಅಳಿಯರ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹಿರಿಯ ಜೀವಗಳು ಪಗಡೆ, ಚೌಕಾಬಾರ, ಕವಡೆ, ಕೇರಂ, ಚದುರಂಗ ಆಟಗಳನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಆಡಿ ಆನಂದಿಸಿದರು.

ಮಕ್ಕಳ ಹಲವಾರು ಆಟಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರ ಲಗೋರಿ, ಪುರುಷರ ರಿಲೆ ಓಟ, ಮ್ಯೂಸಿಕಲ್ ಛೇರ್ ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ರುಚಿ ರುಚಿಯಾದ ಬ್ಲೆಟ್ ಪುರಿ, ಕಾಫಿ ಮುಗಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಫೋಟೋ ಹಾಗೂ ಗೆದ್ದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಜೇತರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ವಿತರಣೆಯೊಂದಿಗೆ "ಬೃಂದಾವನ ಪಿಕ್ನಿಕ್" ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು, ಅಭಿಮಾನಿ ತಂಡಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಮರೆಯಲಾರದ ನೆನಪಾಯಿತು..

ಊಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ...

ಆರೋಗ್ಯ ವಾಣಿ

ಡಾ. ಉಮಾ ಬಸಪ್ಪ

ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಧಾವಂತದ ಬದುಕು, ಹಲವಾರು ಕೆಲಸ -ಕಾರ್ಯಗಳ ಚಿಂತೆಗಳು, ವೃತ್ತಿ ಬದುಕಿನ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೋರಾಟಗಳು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಯ ಹುಚ್ಚು ಆಸೆಗಳು, ತೊಳಲಾಟಗಳು - ಇತ್ಯಾದಿ ಒತ್ತಡಗಳ ಜಂಜಾಟಗಳ ನಡುವೆ 'ನಾವು' ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದೇವೆಯೇ? ಒಮ್ಮೆ ನಾವು ನಮ್ಮನ್ನು ಆತ್ಮಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಮಾಡುವ ವೃತ್ತಿ ಈಗ 'ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಗೇಣು ಬಟ್ಟೆಗಾಗಿ' ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಆಸೆಗಳು, ಕನಸುಗಳು ಲಂಗು ಲಗಾಮಿಲ್ಲದೇ ಓಡುತ್ತಿವೆ! ಈ ಎಲ್ಲಾ ಧಾವಂತಗಳ ನಡುವೆ ನಮಗೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಉಟ ಮಾಡಲೂ ಪುರುಸೊತ್ತಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಅಥವಾ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಹೇಗೋ ಗಬಗಬನೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದೊದಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈದ್ಯರುಗಳ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ಹಾಗೆಯೇ ಖಾಯಿಲೆಗಳೂ ದುಪ್ಪಟ್ಟಾಗಿವೆ. ಈಗಲಾದರೂ ನಾವು 'ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ'ಯ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಜ್ಞಾನವಾದ 'ಆಯುರ್ವೇದ' ದ ಮೊರೆಹೋದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ಬದುಕಬಹುದು.

'ಸ್ವಸ್ಥಸ್ಯ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ರಕ್ಷಣಂ, ಆತುರಸ್ಯ ರೋಗನುತ್' - ಇದು ಆಯುರ್ವೇದದ ಮೂಲ ಮಂತ್ರ. ಅಂದರೆ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ವೃತ್ತಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದವರ ರೋಗವನ್ನು ವಾಸಿ ಮಾಡುವ ಚಿಕಿತ್ಸೆ - ಈ ಎರಡನ್ನೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವ ಏಕೈಕ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಯುರ್ವೇದ!

ಸುಮಾರು ಹತ್ತುಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ಸೂತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ. ಆಯುರ್ವೇದ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಬರೀ ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಪದ್ಧತಿ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಒಂದು ಭಾಗವಷ್ಟೇ. ರೋಗ ಬಾರದಿರುವಂತೆ ತಡೆಯುವ ಉಪಾಯಗಳಿಗೆ ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೇ ಅನುಸರಿಸಿ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ವೈದ್ಯರ ಬಳಿ ಹೋಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ 'ಶೇಷ ಚಿಂತನೆ' ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ದೊರಕಬಹುದು ನೀವೇ ಹೇಳಿ!!

ಚರಕ, ಸುಶ್ರುತ, ವಾಗ್ಭಟ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಆಯುರ್ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಿತಾಮಹರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'ಅಹಂ ವೈಶ್ವಾನರೋ ಭೂತ್ಯಾ ಪ್ರಾಣಿನಾಮ್ ದೇಹಮಾಶ್ರಿತಃ' ಎಂಬುದು ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಉಲ್ಲೇಖ. ಅಂದರೆ ತಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜೀರ್ಣಿಸಿ, ದೇಹದ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಭಗವಂತನ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ 'ಜಾಠರಾಗ್ನಿ'ಯೇ ಆಗಿದೆ. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲೂ 'ಜಾಠರಾಗ್ನಿ' ಅಥವಾ 'ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿ'ಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸೇವನಾಕಾಲ, ಆಹಾರವಿಧಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯ ನಿಯಮಗಳು:

1. ಆಹಾರವನ್ನು ಆಯಾ ದೇಶ(ಪ್ರದೇಶ)ಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ದೇಶ ಶೀತಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ ಉಷ್ಣಕರ ಆಹಾರವನ್ನೂ, ಉಷ್ಣ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದರೆ ಶೀತಕರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನೂ ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಆಹಾರವು ನಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅದನ್ನೇ ಸೇವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವವರು ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಆಹಾರವನ್ನು ಅಥವಾ ಉತ್ತರದವರು ದಕ್ಷಿಣದ ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ!

ನಮ್ಮ ದೇಹವು ಹೊರಗಿನ ವಾತಾವರಣದ ಗುಣಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಋತುಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಆಯುರ್ವೇದದಲ್ಲಿ ವಸಂತಾದಿ 6 ಋತುಗಳಲ್ಲಿನ ಆಹಾರಸೇವನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೋಗಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡಬಹುದು.

2. ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ದಿನಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಮಾತ್ರ ಆಹಾರಸೇವನೆ ಒಳಿತು. ಪದೇ ಪದೇ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಿಂದ ಜಾಠರಾಗ್ನಿ/ಜೀರ್ಣಶಕ್ತಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ.

3. ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ ಶುಚಿಯಾಗಿಯೂ, ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ, ಮಿತವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಒಮ್ಮೆ ಬೇಯಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು ಫ್ರಿಡ್ಜ್ ನಲ್ಲಿರಿಸಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಒವೆನ್ ನಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಮಾಡಿ ತಿನ್ನದಿರಿ. ಇಂದಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ.

4. ವಿಷಮಾಶನ - ಅತಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಿನ್ನುವುದು, ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ತಿನ್ನುವುದು ಅಥವಾ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಿನ್ನದಿರುವುದು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಕಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿದಂತೆ!

5. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥವು ಆರೂರಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. (ಮಧುರ (ಸಿಹಿ), ಆಮ್ಲ(ಹುಳಿ), ಉಪ್ಪು, ಖಾರ ಮತ್ತು ಒಗರು). ಭಾರತೀಯರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಡುಗೆ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಈ ಎಲ್ಲ ರಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ದೇಹ ಧಾತುಗಳ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ರಸಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಆಯುರ್ವೇದದ ಅಂಬೋಣ.

6. ದೇಹಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗದೇ ಇರುವ ಆಹಾರ ತಿನ್ನಬಾರದು.

7. ಆಯುರ್ವೇದದ ಪ್ರಕಾರ ಆಹಾರದ ಜೊತೆಗೆ 'ಸ್ನೇಹಾಂಶ' ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಬಿಸಿ ಆಹಾರದ ಜೊತೆ ತುಪ್ಪ/ಬೆಣ್ಣೆ/ತೆಂಗಿನೆಣ್ಣೆ/ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ (ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ)ಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಜಿಡ್ಡಿನ ಅಂಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ದೇಹದ ರಸ, ರಕ್ತಧಾತುಗಳು, ಮಾಂಸ, ಅಂಗಾಂಶ, ಮೂಳೆ-ಮಜ್ಜೆಗಳು ಒಣಗಿ ಗಂಟುನೋವು, ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಅಜೀರ್ಣ, ಚರ್ಮದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

8. ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರವು ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳು, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಹಾಲು-ತುಪ್ಪ, ಬೆಣ್ಣೆ (ಮಾಂಸ, ಮೀನು, ಮೊಟ್ಟೆಗಳು-ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಿಗೆ) ಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ಹಣ್ಣುಗಳು ದೇಹಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿ ಕೊಡುವ ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಜೀರ್ಣವಾಗಲು ಅಧಿಕ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಖಾಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು (ಉಟಕ್ಕೆ 1 ಗಂಟೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ).

9. ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯ ಮುನ್ನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಸಿವಿರಬೇಕು, ಮೊದಲು ತಿಂದ ಆಹಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜೀರ್ಣವಾಗಿರಬೇಕು. 'ಹಸಿವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಉಣ್ಣಬೇಕು' - ಇಂದು ಮುಖ್ಯ 'ಮಂತ್ರ'!

10. ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯನ್ನು ಶುಚಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಶಾಂತ-ಪ್ರಭುಲವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ, ಸಾವಧಾನದಿಂದ, ಉಟದಲ್ಲಿಯೇ ಗಮನವಿರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅತಿ ಬೇಗನೆಯೂ ಅಥವಾ ತುಂಬಾ ನಿಧಾನವಾಗಿಯೂ ತಿನ್ನಬಾರದು.

11. ವಿರುದ್ಧಾಶನ - ಗುಣ, ದೇಶ, ಕಾಲ - ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವಿರುದ್ಧಾಶನಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು, ಉದಾ:-ಮೊಸರಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಲು ಸೇರಿಸಿ ಉಣ್ಣಬಾರದು; ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ಬಿಸಿನೀರು/ಬಿಸಿ ಆಹಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಸೇವಿಸಬಾರದು; ಮೀನು ತಿಂದ ನಂತರ ಹಾಲು ಕುಡಿಯಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಆ ಆಹಾರವು ಕ್ರಮೇಣ ವಿಷಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅಜೀರ್ಣಾದಿ ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು.

(ಮುಂದಿನ ಪುಟಕ್ಕೆ...)

ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ಒಂದು – ಹೇಳಿದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು

ಅನುಭವ

ಎಂ. ರಾಮಮೋಹನ್ ರಾವ್

ಅಮೆರಿಕಾದ ನವ ಜೆರ್ಸಿ ಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗಳು "ಬೃಂದಾವನ ಕನ್ನಡ ಕಲಿಸೋಣ" ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಈಗ ಕನ್ನಡ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಕೇಳಲು ತುಂಬಾ ಮುದ್ದಾಗಿದೆ, ವಿದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಉಳಿಸಿ, ಬೆಳೆಸಲು ಈ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳು.

ನನ್ನ ಮಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನ್ನ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿ ಜೀವನದ ಕೆಲವು ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಘಟನೆಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

ಭಾರತದ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಕೀಲರು, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಲ್ಲಿಯೇ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ (ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುವವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಬಹುದು) ಭಾಷಾಂತರ ಎಡವಟ್ಟುಗಳ ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಯಮಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

1) ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು : ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಏನೂ ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಎದುರಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಹೇಳಿದ್ದು : "I was not afraid. I told him front-front only"

2) ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು : ಕೆಳ-ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು, ಈ appellate Court (ಮೇಲ್ಮನವಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ)ನಲ್ಲಿ ಹಾಜರು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಹೇಳಿದ್ದು : "I attended the lower court with the Appellate court".

3) ಪುತ್ಥೂರಿನ ಒಂದು ಕೋರ್ಟ್ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಒಂದು ಗೋಪುರ, ಕರಾವಳಿಯ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ, ವರುಣ ರಾಜನ ಆರ್ಭಟಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ, ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿರುಕು ಬಿದ್ದು, ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವ ಸಂಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆಗ ಒಬ್ಬ ವಕೀಲರು ,

ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು : ಇವತ್ತು ಕೋರ್ಟ್ ನಡೆಸಬೇಡಿ. ಗೋಡೆಯ ಬಿರುಕಿನಿಂದಾಗಿ, ಗೋಡೆ/ಕಟ್ಟಡ ಬೀಳುವ ಸಂಭಾವನೆ ಇದೆ.

ಹೇಳಿದ್ದು : "Don't have court today. There are cracks in the court"

4) ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು : "ಅವರ ಪತಿ (ವಯೋವೃದ್ಧರು) ರುಮ್ಯಾಟಿಸ್ಮ್ (rheumatism)ನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇಂದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಲು ಬರಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೇಳಿದ್ದು : "Her elderly husband is suffering from romanticism. Hence, he could not come to court today to provide evidence".

5) ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು : "ಇವರ ಗಂಡು ನಾಯಿ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಬೊಗುಳುತ್ತಿದ್ದವು"

ಹೇಳಿದ್ದು : "His he-dog and his she-dog were barking in the front-yard"

ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಘಟನೆಗಳು ಯಾರನ್ನೂ ತಮಾಷೆ ಮಾಡಲು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮಾಧ್ಯಮ ಅಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಸಂಧರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಆದರೆ "ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದು ಒಂದು- ಹೇಳಿದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು " ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಹಾಸ್ಯಮಯವಾದ ಘಟನೆಗಳಿಂದ, ಭಾರತದ ಸಣ್ಣ ಉರಾದ ಪುತ್ಥೂರಿನಲ್ಲಿ, ನಾನು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಕೀಲವೃತ್ತಿಯನ್ನು "ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ" ವೆಂದು ನಂಬಿ, ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ ಹಾಗೂ ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂದುವರಿಯುವ ವಿಚಾರಣೆ/ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ, ಆ

ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, "ಇದರಲ್ಲೂ ನಗಬಹುದಲ್ಲವೇ" ಅಂತ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲೂ ಅಂತಹ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ. ನನಗೆ ಈ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ನಮಸ್ಕಾರ.

ನಾವು ನೋಡಿದ ಸಿನೆಮಾ

(.. ಹಿಂದಿನ ಪುಟದಿಂದ)

ಉಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ...

12. ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯ ಮುನ್ನ ನೀರು ಕುಡಿಯಿರಿ. ಆಹಾರದ ಜೊತೆಗೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿನೀರು ಸೇವನೆ ಉತ್ತಮ.

13. ರಾತ್ರಿಯ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯನ್ನು ತಡವಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು. ರಾತ್ರಿಯ ಉಟವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ 2-3 ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರವೇ ಮಲಗಬೇಕು. (ರಾತ್ರಿ ಉಟಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಸಮಯ 7 ರಿಂದ 7:30). ಹಾಗೆಯೇ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ವ್ಯಾಯಾಮ/ತ್ವರಿತ ನದಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಉಟವಾದ ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ 50 ರಿಂದ 80 ಹೆಜ್ಜೆ ನಡೆಯಬಹುದು.

ಇವೆಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಿದರೆ 'ಜಾರಾಂಗಿ'ಯು ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ಅವರವರ ದೇಹ ಪ್ರಕೃತಿ, ಕಾಲ, ದೇಶ, ಒಗ್ಗುವಿಕೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಿತವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಮಿತವಾಗಿ, ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುವುದು ಒಳಿತು. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಪ್ರಾಣಧಾರಣೆಗೆ, ಉಳಿವಿಗೆ ಆಹಾರವೇ ಕಾರಣ. ಆಹಾರದಿಂದಲೇ ಆರೋಗ್ಯಸಿದ್ಧಿಯೂ ಆಗುವುದರಿಂದ 'ಉಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ'..

ನನ್ನ ಅಮೆರಿಕಾ ಪ್ರವಾಸ

ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀತಿಯ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ನಾನು ನನ್ನ ಯಜಮಾನರು ಅಮೆರಿಕ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ನಿಂತೆವು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಫ್ರಾಂಕ್ ಫ್ಲಾರ್ಟ್ ಮೂಲಕ ಒಲ್ಯಾಂಡೋಗೆ. ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಜನ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ನಮ್ಮ ವಯಸ್ಸಿನವರೇ! ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಒಲ್ಯಾಂಡೋವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಲುಪಿ ನಮ್ಮ ಮಗ ಸೊಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಮನೆ ತಲುಪಿದೆವು. ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದ ಬಹಳ ಆಯಾಸವೂ ಆಗಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಜೀವನ ಶೈಲಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಜೀವನ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಆತಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾರು ಇರುತ್ತದೆ, ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೊರಟು ತಮ್ಮ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿಯಿದೆ ಆದುದರಿಂದ ಜಾಗಗಳು ವಿಶಾಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ನದಿಗಳು, ಸಮುದ್ರ, ಸರೋವರಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನದಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯುತ್ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯುತ್ನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾರತದೇಶ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಬರುವ ಮುನ್ನವೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಅಮೆರಿಕಾದ New Yorkನಲ್ಲಿ Subway ಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲಿಯ ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ೪ ತಿಂಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೇಸಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದಿದ್ದು, ಅಮೆರಿಕಾ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶ ಕೂಡ ಯಾವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಯುವಕರೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು, ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಈಗ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕೂಡ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. Internet, cell-phone, WhatsApp, FaceTime ಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹಳ ಮುಂದಿದೆ.

ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ metro train ಬಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗಕರವಾದ ಸಾರಿಗೆಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 12 ತಿಂಗಳು ಹವಾಮಾನ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅಗಾಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಗತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಬೇರೆ ದೇಶ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವೇ ಸುಂದರ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಪರಧರ್ಮ, ಪರರ ತಾಯಿ ಎಷ್ಟೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ ನೀನು ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ತಾಯಿ, ನಿನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಗೌರವಿಸು ಎಂಬಂತೆ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ನಡೆ ನುಡಿಯೇ ಸುಂದರ. ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಚರಿಸುವ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸಮಾನ ಮನಸ್ಸರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷವನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಮೆರಿಕಾ ಪ್ರವಾಸ ನನಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂತೋಷದ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ನುಡಿಯಂತೆ 'ಕೋಶ ಓದು ದೇಶ ಸುತ್ತು' ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಎಷ್ಟು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಅರಿವಾಯಿತು.

ದಾನೆ ದಾನೆ ಪೇ..

ಈ ಮೇಲಿನ ಗಾದೆಯನ್ನು ನಾವು, ನೀವು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಓದಿಲ್ಲ? ಎಷ್ಟು ಸಲ ಕೇಳಿಲ್ಲ? ಇದೆ ತರಹ ಹಲವು ಪ್ರಶಾಂತ್ ಎಮ್. ಗಾದೆಗಳನ್ನು ನಾವು ದಿನಾ ಓದಿವಿ, ಬರೀತಿವಿ, ದೊಡ್ಡವರಿಂದ ಕೇಳಿವಿ, ಚಿಕ್ಕವರಿಗೆ ಹೇಳಿವಿ. ಆದರೆ ಗಾದೆಗಳ ಅರ್ಥ ನಿಜ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ತಳಮಳ, ಸಂತೋಷ, ಸಂಭ್ರಮ, ದುಃಖಗಳಿಗೆ ಪದಗಳು ಸಿಗೋಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ತಿಳಿ ಹೇಳಲು ನಮಗೆ ಈ ಗಾದೆಗಳೇ ಬೇಕು. ಪೀಠಿಕೆ ಬಹಳ ಆಯಿತು... ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆ ನನ್ನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಒಂದು ಅನುಭವವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ.

ಕೆಲವು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯ ಕುಮಾರ್ ಕವಿ, ತಾಯ್ನಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಬಾದಾಮಿಗೆ ಕೂಡ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಾದಾಮಿ, ಬಿಜಾಪುರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಕಡೆ ದಿನಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರು ಕಡಕ್ ರೊಟ್ಟಿ, ಪಲ್ಯಾ, ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂಥರಾ ಸಂಚಾರಿ ಉಪಾಹಾರ ದರ್ಶಿನಿ!!!. ಕುಮಾರ್ ಬಾದಾಮಿಗೆ ಹೋದ ದಿವಸ, ಒಂದು ಅಜ್ಜಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಳು ಹಾಗೂ ಬೋಣಿ ಮಾಡಲು ಕುಮಾರ್ ಗೆ ಕೇಳಿದಳು. ಕುಮಾರ್ ಅಜ್ಜಿಯ ಸಂಕಟ ನೋಡಲಾರದೆ ಖರೀದಿ ಮಾಡಿಟ್ಟರು. ಇಷ್ಟೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಈ ಅಂಕಣ ಬರಿಯೋ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರ್ತಾನೆ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ. ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲೇ, ಅದನ್ನು ಒಂದು ಬಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ಯಾಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ (ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿಗೆ) ತಂದು ನನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ "ಪ್ರಶಾಂತ್ ನಿಮಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ತಗೊಂಡು ಬಂದೀನಿ.. ಮನೆಗೆ ಬಂದು ತಗೊಳ್ಳಿ ಅಂದು". ನನಗೋ ಇಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಸಿಕ್ಕರೆ ಮರಳುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಓಯಿಸಿಸ್ ಕಂಡಂತೆ.. ತಕ್ಷಣ ಆಫೀಸ್‌ನಿಂದ ಸೀದಾ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ರೊಟ್ಟಿ ತಂದೆ. (ಬಯಸದೆ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯ!). ಅದನ್ನು ತಿನ್ನೋಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಂಚಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂತು ಯಾಕೆಂದ್ರೆ ನಾನು ಕುಮಾರ್ ಗೆ ರೊಟ್ಟಿ ತರಲು ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರೂ ಕೂಡ ಮೊದಲು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯ ಅಜ್ಜಿ, ಎಲ್ಲಿಯ ರೊಟ್ಟಿ, ಎಲ್ಲಿಯ ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿ!! ನಿಜವಾಗಲೂ ದಾನೆ ದಾನೆ ಪೇ.. ಖಾನೆವಾಲ ಕಾ ನಾಮ್ ಲೀಖಾ ಹೈ ಅಲ್ಲೇ!

ನಿಮಗೂ ಈ ತರಹದ ಅನುಭವಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ

ಅಂತಿಮ ನಮನ

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎನ್.ವ್ಯಾಸರಾಯರು

ವರ್ಲ್ಡ್ ಕಪ್ ಸಾಕರ್ - ಗ್ರೂಪ್ ಸ್ಟೇಜ್

ಬೈಜಿಲ್=ನೇಮರ್, ಪೋರ್ಚುಗಲ್=ರೊನಾಲ್ಡೊ, ಅರ್ಜೆಂಟೀನಾ=ಮೆಸ್ಸಿ, ಹೀಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದು...

ಈ ಸಾಲಿನ ವಿಶ್ವ ಕಪ್ ನಲ್ಲಿ ಗ್ರೂಪ್ ಸ್ಟೇಜ್ ಸರತ ರೋಮಾಂಚಕವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸಾರಿ ತುಂಬ unexpected ಆಟ ನಡೆಯಿತು. ಜರ್ಮನಿ ಆಟದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿದ್ದರೆ, ಅರ್ಜೆಂಟೀನಾ ಸ್ವಲ್ಪದಿಂದ ಗೆದ್ದರು.

ಸಂಕೀರ್ತ ಭರದ್ವಾಜ

ಈನ್ಸ್ ವಿಂಡರ್ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ

ಜರ್ಮನಿ ಹೊರಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ Shock ಆಯಿತು.

ಆದರೆ ಕೆಲವು ತಂಡಗಳು ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಅಜೇಯವಾಗಿ ಆಡಿದರು. ಕ್ರೋಯೇಷಿಯಾ, ಬೇರೆ ತಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಗೆದ್ದರು. ಎರಡು ಹ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಕೋರ್ ಮಾಡಿದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಸ್ಟ್ರೈಕರ್ ಹ್ಯಾರಿ ಕೇನ್ ಅಥವಾ ರೊನಾಲ್ಡೊಗೆ Golden boot award ಸಿಗುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗಿನ ಆಟದಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಗೆಲ್ಲಬಹುದು ಎಂದು ಬಹಳ ಜನ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಟೀಮ್ ನಲ್ಲಿ skilled ಯುವ ಆಟಗಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಗೆಲ್ಲಲಿ ಎಂದು ಆಸೆ ಇದೆ.

ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಪಂಚ್ -

ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದ ತಂಪಾದ ಪಾನೀಯ

ರಚನಾ ಆಚಾರ್ಯ

- ಒಂದು ಕ್ಯಾನ್ ಕೇಸರ್ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ (ನೀರವ್/ದೀಪ್ ಮ್ಯಾಂಗೋ ಪಲ್ಡ್)
 - ಒಂದು 48 ಔನ್ಸ್ ಕಿತ್ತಳೆ ಫ್ಲೇವರ್ ಶರ್ಬತ್ತು (ಶಾಪ್ ರೈಟ್ /ಟರ್ಕಿ ಹಿಲ್ ಬ್ರಾಂಡ್ -ಫ್ರೋಜನ್ ಸೆಕ್ಷನ್)
 - ಒಂದು ಬಾಟಲಿ ತಣ್ಣಗಾದ ಸ್ಪೈಟ್
- ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಬೆರೆಸಿ. ಸೆಖೆಯಾದಾಗ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ನೆಂಟರಿಗೂ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಕೊಡಿ. ತುಂಬಾ ತಂಪು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ರುಚಿ ಇದೆ.

ಅನಿಸಿಕೆ : ಕಿತ್ತಳೆ ಫ್ಲೇವರ್ ಸೋಡಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಬೇರೆ ಫ್ಲೇವರ್ ಶರ್ಬತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

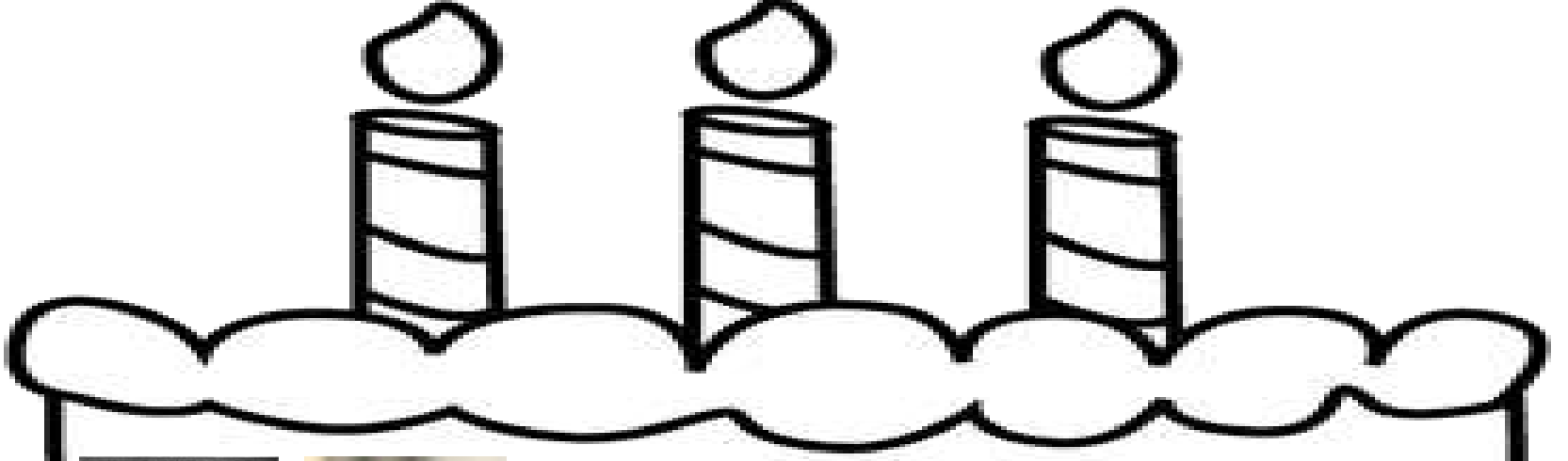

ಸಾರ್ಥಕ್ ರಾವ್, ಸೌತ್ ಬ್ಯುನ್ಸಿಕ್ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆ

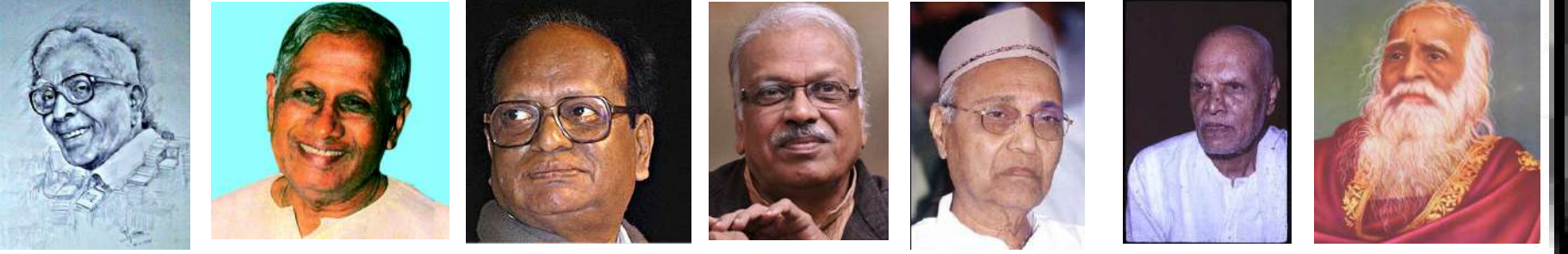

ವಿಸ್ಮಿತ ಪ್ರಶಾಂತ್

“ ಈ ಮಕ್ಕಳ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು ಒಂದು ಸಂತಸಕರ ಹಾಗೂ ಶ್ಲಾಘನೀಯ ಸಂಗತಿ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಕ್ಕಳು ಅವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬರಹ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಿ ಮತ್ತು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಎಲ್ಲಾ ಪುಟಾಣಿಗಳಿಗೂ ಒಂದು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಬರಲಿ ಎಂದು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.” ...ಸಂಪಾದಕ ವರ್ಗ.

ಮೇ * ಜೂನ್ * ಜುಲೈ

ಸದಸ್ಯತ್ವ ಮಾಹಿತಿ

ಬೃಂದಾವನ ಕನ್ನಡ ಕೂಟ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡಿಗರ ಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ನ್ಯೂ ಜೆರ್ಸಿ ಮತ್ತು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇರುವ ಕನ್ನಡ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಎಂಬ ವಿನಂತಿ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಹೆಜ್ಜೆ ಬೃಂದಾವನದ "ಸದಸ್ಯತ್ವ". ವಾರ್ಷಿಕ, ದ್ವೈ ವಾರ್ಷಿಕ, ಅಜೀವ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸದಸ್ಯತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ಈಗ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆನ್ಲೈನ್ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. www.brindavana.orgಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸದಸ್ಯತ್ವ ಪಡೆಯಿರಿ. ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ e-mail ಮುಖೇನ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ವಿವರ ಬಂದು ಸೇರುವುದು. ನಿಮ್ಮ ಈ ಬೃಂದಾವನ, Karnataka Cultural Organization - Brindavana (KCOB) NJ, USA. 501(3)(c)ಪಡೆದ ಚಾರಿಟಿ ಸಂಸ್ಥೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಣಿಕೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರಹಿತ.

ಏನಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ president@brindavana.orgಗೆ ಇ-ಮೇಲ್ ಮಾಡಿ.

ಕನ್ನಡದ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಒಂದಾಗಿ ಬನ್ನಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಕನ್ನಡ ತಾಯಿ ಭುವನೇಶ್ವರಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ, ಕನ್ನಡದ ಕಂಪನ್ನು ಹರಡೋಣ.

ಸೂಚನೆ:

ನ್ಯೂಜೆರ್ಸಿಯ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಕನ್ನಡದ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲರೂ "ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿ"ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯ. ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುವ ಅಂಕಣಗಳು-ಸಾಹಿತ್ಯವಾಣಿ,ವನಿತಾವಾಣಿ, ಪುಟಾಣಿ-ಪ್ರಪಂಚ, ಬಾಲಪ್ರತಿಭೆ, ಕ್ರೀಡೆ, ಅಮೆರಿಕಾ ನಾ ಕಂಡಂತೆ, ಯುವ ವಾಣಿ, ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ, ಹಾಗೇ ಸುಮ್ಮನೆ.. ಈ ಅಂಕಣಗಳಿಗೆ ಲೇಖನ,ಕವನ,ಕಥೆ, ಚುಟುಕುಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿ. ಅಡುಗೆ, ಮನೆ ಮದ್ದು, ಅಲಂಕಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಕಿರುಲೇಖನಗಳನ್ನು, ಮಕ್ಕಳು ಬರೆದ ವರ್ಣಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ನೀತಿ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿ. vani@brindavana.org ಮೂಲಕ ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಅಮೆರಿಕಾ ನಾ ಕಂಡಂತೆ - ಇದು ಜೀವನಾನುಭವಗಳ ಅಂಕಣ. ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ. ನೀವು ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿದ ಸುಂದರ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ,ಸಲಹೆ,ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪದೇ ತಿಳಿಸಿ. vani@brindavana.org ಮೂಲಕ ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ವಿಶೇಷ ಸೂಚನೆ : ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಹಕ್ಕು ಆಯಾ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಲೇಖನಗಳು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿರಲಿ. ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿ, ಲೇಖನ ಅಸಂಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಅನುಚಿತವೆನಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ತೀರ್ಮಾನವೇ ಅಂತಿಮ. 'ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿ'ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಲೇಖನ, ಕಥೆ, ಕವನ, ವಿಚಾರಗಳು, ಮಾಹಿತಿಗಳಿಗಲ್ಲ ಲೇಖಕರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು.ಅಂಕಣಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ನಿಖರತೆ ಮತ್ತು ಖಚಿತತೆಗೆ 'ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿ' ಮತ್ತು ಬೃಂದಾವನ ಕನ್ನಡ ಕೂಟ ಜವಾಬ್ದಾರಲ್ಲ.

'ಬೃಂದಾವನ ವಾಣಿ' ಮತ್ತು 'ಬೃಂದಾವನ ಕನ್ನಡ ಕೂಟ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವನ್ನು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಅಥವಾ ಪಂಗಡವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಧೈಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಅಭ್ಯುದಯ ಮಾತ್ರ.